

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Економічний факультет

Кафедра економіки підприємства

ДИПЛОМНА РОБОТА **магістра**

на тему: **«ОБЛІК І КОНТРОЛЬ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ
ПІДПРИЄМСТВА»**

Виконав: студент 2 курсу денної форми навчання
спеціальності 071 Облік і оподаткування
освітньо-професійна програма Облік і оподаткування
Марак Євгеній Любомирович

Науковий керівник:
к.е.н., доцент
Семенець І.В.
Рецензент:
д.е.н., професор
Мазур Н.А.

м. Кам'янець-Подільський
2019 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ЗАПАСІВ	7
1.1. Економічна суть запасів, як об'єкту бухгалтерського обліку і контролю	7
1.2. Класифікація виробничих запасів	11
1.3. Аналіз вітчизняного та зарубіжного досвіду обліку та оцінки виробничих запасів	19
РОЗДІЛ 2 ОБЛІК ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКОМУ КОЛЕКТИВНОМУ ШВЕЙНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ ТА ЙОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ	26
2.1. Економічна характеристика Кам'янець-Подільського колективного швейного підприємства	26
2.2. Облік надходження виробничих запасів та шляхи його вдосконалення	36
2.3. Облік використання виробничих запасів та його вдосконалення ..	49
2.4. Особливості обліку давальницької сировини	56
РОЗДІЛ 3 КОНТРОЛЬ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТА ЙОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ	64
3.1. Організація контролю використання виробничих запасів	64
3.2. Контроль руху зворотних відходів.....	69
3.3. Особливості проведення та обліку результатів інвентаризації виробничих запасів	73
ВИСНОВКИ	81
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	84
ДОДАТКИ	92

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

МВО – матеріально-відповідальна особа

МСБО – міжнародні стандарти бухгалтерського обліку

МСФЗ – міжнародні стандарти фінансової звітності

НП(С)БО – національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку

П(С)БО – положення (стандарти) бухгалтерського обліку

ВСТУП

Актуальність теми. Основу ефективного функціонування підприємства на ринку створює раціональне використання виробничих запасів. Важливим напрямом підвищення ефективності функціонування суб'єкта господарювання є удосконалення управління виробничими запасами. А це можливо здійснювати тільки володіючи достовірною інформацією про їх наявність та рух. В зв'язку з цим постає проблема досконалого обліку виробничих запасів.

Крім самого обліку важливе значення має питання належного контролю, в тому числі і внутрішньогосподарського, за наявністю запасів, раціональним та ефективним їх використанням у виробництві.

Завдяки належній організації обліку та контролю досягається зниження рівня витрачання виробничих запасів, скорочується час на опрацювання інформації для підвищення оперативності формування облікових даних, необхідних для контролю й прийняття управлінських рішень. Це підвищує можливості своєчасного реагування на негативні явища, що виникають при здійсненні господарських операцій та процесів, пов'язаних з матеріальними ресурсами.

Розвитку теорії та практики обліку і контролю виробничих запасів, забезпеченню його інформаційної бази сприяли праці таких вітчизняних вчених як: Ф.Ф. Бутинець, Ю. А. Верига, Н. І. Дорош, В.П. Завгородній, О. В. Карпенко, Л. П. Кулаковська, В.Д. Новодворський, В.В. Садовська І.Б., Сопко Н.В. та інших.

Проте залишається ціла низка проблем обліку і контролю виробничих запасів в частині галузевих особливостей що заслуговують на подальші дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Результати магістерської роботи знайшли відображення в науково-дослідних роботах кафедри економіки підприємства економічного факультету за темою «Особливості функціонування і прогнозування розвитку суб'єктів господарювання в сучасних умовах (державний реєстраційний номер 0113U004345, термін 2013-2018 рр.). А також за темою «Розвиток суб'єктів економічної діяльності

в умовах мікро- та макроекономічних трансформацій XXI ст.» (державний реєстраційний номер 0119U002955, термін дії 2019-2024 рр.

Метою дослідження є розробка пропозицій щодо удосконалення організації обліку та внутрішнього контролю виробничих запасів підприємств швейної галузі на підставі дослідження теоретичних положень та критичного аналізу існуючої практики обліку.

Для досягнення визначеної мети в процесі проведення дослідження були поставлені й вирішені такі завдання:

- уточнити економічну суть виробничих запасів;
- проаналізувати специфіку класифікації виробничих запасів підприємств швейної галузі;
- порівняти вітчизняний і зарубіжний досвід обліку запасів;
- провести аналіз економічних показників діяльності досліджуваного підприємства;
- здійснити аналіз стану організації первинного, аналітичного та синтетичного обліку виробничих запасів та намітити шляхи його вдосконалення;
- дослідити специфіку відображення в обліку операцій з давальницькою сировиною та намітити шляхи його вдосконалення;
- дослідити процес здійснення внутрішнього контролю за станом та рухом виробничих запасів та намітити шляхи його вдосконалення.

Об'єктом дослідження є господарська діяльність підприємства швейної галузі в частині операцій пов'язаних з обліком та контролем виробничих запасів.

Предметом дослідження сукупність теоретичних, методичних і організаційних засад організації обліку та контролю виробничих запасів підприємств швейної галузі.

Методи дослідження. В роботі використано структурний та порівняльний аналіз (порівняння даних об'єкта дослідження з попередніми роками), системний підхід (дослідження об'єкта як цілісної системи, яким впливам може вона піддаватися, виявлення взаємозв'язків і відносин з іншими об'єктами),

історико-логічний (опис створення підприємства), економічного аналізу (визначення стану та розвитку діяльності підприємства), статистично-аналітичний (проведення розрахунків, визначення фінансового стану підприємства), а також абстракції, індукції і дедукції, поєднання аналізу та синтезу, узагальнення, що дозволило нам якнайкраще дослідити та вивчити поставлені завдання.

Теоретичною та інформаційною базою дослідження є нормативно-правові акти, що регламентують порядок обліку та контролю виробничих запасів, фінансова, періодичні наукові видання, монографії, матеріали досліджень, проведених за участю автора, бухгалтерська та статистична звітність досліджуваного підприємства, а також дані первинних документів та реєстрів бухгалтерського обліку досліджуваного підприємства в частині обліку виробничих запасів.

Елементи наукової новизни одержаних результатів:

уточнено:

- поняття виробничих запасів як об'єкта бухгалтерського обліку і контролю;

- склад та класифікацію виробничих запасів підприємств швейної галузі

Апробація результатів дослідження. Результати досліджень доповідались та знайшли обговорення на студентській науково-практичній конференції проведеної в КПНУ імені Івана Огієнка.

Публікації. Результати досліджень опубліковані у 1 науковій праці «Актуальні питання обліку запасів підприємства» - тезах доповіді загальним обсягом 0,2 д.а. [42]

Структура та обсяг роботи. Загальний обсяг роботи 83 стор. В магістерській роботі розміщено 24 таблиць на 25 стор., 9 рисунків на 9 стор., 2 додатків на 13 стор. Вона складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел на 8 стор., який містить 89 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ЗАПАСІВ

1.1. Економічна суть запасів, як об'єкту бухгалтерського обліку і контролю

Діяльність будь-якого суб'єкта господарювання базується на наявності у нього певного роду ресурсів. Одним із визначальних ресурсів для ефективної діяльності підприємства виробничої сфери є наявність у нього матеріальних ресурсів, значну частину яких складають виробничі запаси, як необхідна умова здійснення виробництва.

У теоретичному розумінні виробничі запаси є ніщо інше як предмети праці, які одноразово використовуються у виробничому процесі і повністю переносять свою вартість на готову продукцію. В бухгалтерському обліку предмети праці часто ототожнюють з виробничими запасами.

В Україні терміни «запаси» та «виробничі запаси» почали використовувати після введення в дію П(С)БО 9 «Запаси» [48], який базується на вимогах однойменного МСБО 2 «Запаси» [46].

Якщо говорити про законодавче визначення запасів, то за ПМБО 9 «Запаси» під ними розуміють: «Активи, які утримуються для подальшого продажу; перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва, утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством»[48].

Звернемо увагу на різні тлумачення терміну «запаси» різними науковцями.

Пушкар М.С. до запасів відносить предмети праці, які призначені для використання у виробництві, для виготовлення продукції та господарських потреб, придатні для подальшого перепродажу або використовуються для обслу-

говування виробництва, виконання робіт чи надання послуг і потреб управління [71, с.207].

Лень В.С. та Гливенко В.В. відзначають «Запаси, переважно, є предметами праці й звичайно складають основну частку оборотних засобів виробництва. Вони включають в себе великий перелік товарно-матеріальних цінностей, які споживаються в процесі виробництва, незавершене виробництво, готову продукцію та товари. Ці цінності і є об'єктами обліку запасів» [36, с.153].

У трактуванні ж Садовської І.Б.: «Під виробничими запасами розуміють активи, які використовуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт і надання послуг, а також управління підприємством». А також : «Запаси - це активи, які утримуються для продажу; як виробничі запаси для споживання готової продукції, виконання робіт та надання послуг, а також для управління підприємством» [73, с. 229-230].

Чабанова Н.М. формулює дане поняття як: «...матеріальні ресурси (засоби виробництва, предмети споживання, інші цінності), необхідні для забезпечення розширеного відтворення, обслуговування сфери нематеріального виробництва та задоволення потреб населення, які зберігаються на складах або в інших місцях з метою їх наступного використання» [85, с. 344]

Нашкерська Г.В. ототожнює запаси з оборотними активами, зазначаючи що «запаси - це оборотні активи підприємства, які використовуються переважно в одному операційному циклі діяльності підприємств або в період до одного року» [49, с. 208].

Цікаві підходи і зарубіжних вчених, так Г.А. Велш, Д.Г. Шорт, Е.С.Хендриксен, М.Ф. Ван Бреда до складу товарно-матеріальних запасів включають матеріальні активи (товари), які за нормальних обставин призначені для продажу чи будуть використані для виробництва товарів і послуг для продажу. При цьому Г.А. Велш та Д.Г. Шорт зазначають, що елементи, які зазвичай входять до складу товарно-матеріальних активів, залежать від особливостей підприємства [9, с.301], а Е.С.Хендриксен, М.Ф. Ван Бреда пропонують включити з категорії запасів застарілі і не використовувані товари, так як вони

не можуть бути реалізовані звичайним чином [83, с.360].

Отже, в економічній літературі та нормативних документах спостерігаються різноманітні варіанти трактування запасів.

Ми ж притримуємося думки більшості і схилиємось до трактування, яке визначене в П(С)БО 9 «Запаси».

У швейному виробництві використовують широку номенклатуру виробничих запасів. Закономірно постає питання про ефективність їх використання на усіх стадіях їх руху: надходженні, зберіганні та вибуття (передачі у виробництво чи реалізації). Ефективного використання виробничих запасів можна досягти опираючись на чітко налагоджену систему внутрішнього контролю, яка включає в себе: розрахунок потреби в запасах; контроль за їх надходженням; контроль за зберіганням; контроль за виробничим споживанням та контроль за відходами виробництва та їх можливого використання.

Характеризуючи економічну суть запасів як об'єкта обліку і контролю, враховуючи специфіку виробництва та взаємозв'язків із замовниками не можна обійти питання специфічної категорії запасів таких як давальницька сировина.

Співпраця вітчизняних підприємств із зарубіжними партнерами на давальницьких умовах набули, на сьогоднішній день значного розповсюдження. Давальницька сировина може також розглядатися як запаси однак з обмеженими правами на використання.

Логічно постає питання в яких випадках запаси вважаються давальницькою сировиною і яка специфіка її як об'єкта обліку і контролю.

Визначення давальницької сировини наведено у пп. 14.1.41 п. 14.1 ст. 14 Податкового кодексу – це сировина, матеріали, напівфабрикати, комплектуючі вироби, енергоносії, що є власністю одного суб'єкта господарювання (замовника) і передаються іншому суб'єкту господарювання (виробнику) для виробництва готової продукції, з подальшим переданням або поверненням такої продукції або її частини їх власникові або за його дорученням іншій особі [57].

Особливість операцій з давальницькою сировиною полягає у тому, що

передавальна сторона зберігає за собою право власності на вихідну сировину або матеріали, що передано в переробку, і також на готову продукцію, отриману в результаті переробки, а переробник лише надає послуги з переробки. Операції з запасами, які підприємство передає іншому суб'єкту господарювання для переробки, обробки чи доопрацювання, по своїй суті належать до підрядних робіт та регламентуються главою 61 Цивільного кодексу [84].

Цивільним кодексом статтею 840 передбачено можливість виконання робіт з матеріалу замовника. Причому підрядник відповідає за неправильне використання цього матеріалу і зобов'язаний надати замовникові звіт про використання матеріалу та повернути його залишок. У договорі підряду фіксуються норми витрат матеріалу, строки повернення його залишку та основних відходів, а також відповідальність підрядника за невиконання або неналежне виконання своїх обов'язків. Крім того, відповідно до статтею 841 Цивільного кодексу підрядник зобов'язаний вжити заходів щодо збереження майна, переданого йому замовником, та відповідає за втрату або пошкодження цього майна [84].

Отож обов'язковою умовою в операціях з давальницькою сировиною є: повернення виготовленого продукту замовнику; його відправлення в іншу країну; реалізація в країні виготовлення [52, с.59].

Якщо давальницька сировина надходить від нерезидента, то операції з її переробки відносяться до операцій з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах.

Крім того на всіх етапах переробки давальницька сировина повинна бути основним матеріалом та становити не менше 20% загальної вартості готової продукції.

Отже, операції з давальницькою сировиною відрізняються від звичайних господарських операцій, які здійснюються на підприємствах, мають специфічні особливості документального оформлення, обліку та оподаткування.

1.2. Класифікація виробничих запасів

Виробничі підприємства у своїй діяльності використовують, як правило велику кількість різного роду виробничих запасів. Їх склад є вирізняється великою номенклатурою та різноманітністю.

Звідси для належної організації обліку виробничих запасів важливого значення набуває їх належна класифікація, яка б враховувала специфіку тієї чи іншої галузі. Звідси і різноманітність та неоднозначність підходів вчених до виділення ознак, що покладаються в основу класифікації запасів підприємства.

А відтак не може бути єдиної універсальної класифікації запасів, яку можна було б застосувати на будь-якому підприємстві. Елементи такої класифікації залежать не лише від того до якої галузі належить те чи інше підприємство, а і від специфіки самого підприємства яка враховуватиме і вид продукції що виготовляється, і технологію виробництва та інше.

В економічній літературі найчастіше зустрічаються такі класифікації виробничих запасів: виходячи з призначення і ролі окремих видів виробничих запасів на різних стадіях операційного циклу підприємства (економічна класифікація); залежно від технічних ознак (технічна класифікація); відповідно до сфери діяльності господарюючого суб'єкта; залежно від способу включення у собівартість (основні та допоміжні).

Так Сопко В.В. у якості класифікаційної ознаки розглядає сферу діяльності суб'єкта [78]. Він відмічає, що так як підприємницька діяльність може бути виробничою, комерційною або грошово-кредитною, то і запаси доцільно групувати (класифікувати) відповідно до даної ознаки.

Крім того він притримується і точки зору що у бухгалтерському обліку класифікація виробничих запасів доцільна за такими групами (субрахунками): сировина і матеріали (у т. ч. основні, допоміжні); куповані напівфабрикати; тара і тарні матеріали; паливо; будівельні матеріали, конструкції, деталі та обладнання до встановлення; запасні частини; матеріали, передані у переробку; матеріали сільськогосподарського призначення; інші матеріали [4].

Бутинець Ф.Ф. виділяє ряд ознак, за якими можна класифікувати запаси, а саме: за призначенням і причинами утворення – на поточні (оборотні), підготовчі (технологічні) та резервні (гарантійні, страхові, внутрішні буферні); за місцем знаходження – на запаси складські, запаси у виробництві, запаси в дорозі; за рівнем наявності на підприємстві – нормовані та понаднормові; за наявністю на початок і кінець звітної періоду – початкові і кінцеві; по відношенню до Балансу (за правом власності) – балансові (що належать підприємству) і позабалансові (що не належать підприємству); ступенем ліквідності – ліквідні, не ліквідні; за походженням – первинні і вторинні; за обсягом – вільні і обмежені; за сферою використання – в сфері виробництва, в сфері обігу, в невиробничій сфері; за складом та структурою – запаси виробничі, запаси незавершеного виробництва, запаси готової продукції, товарні запаси; за роллю у процесі виробництва продукції (робіт, послуг) – сировина, основні і допоміжні матеріали, купівельні напівфабрикати, незавершене виробництво, малоцінні і швидкозношувані предмети [5, с.280].

М.С. Пушкар вказує, що виробничі запаси класифікуються за певними ознаками: за способом включення у собівартість (основні та допоміжні), за групами матеріалів (лісові, текстильні, чорні, кольорові метали, електротовари, лаки й фарби тощо), за вартістю (дорогоцінні, високої, середньої та низької вартості), за способом зберігання - відкритого та закритого зберігання, за частотою використання (масові, часто- й маловикористовувані) [71, с. 208].

С.Ф. Голов та В.І. Єфименко класифікують виробничі запаси таким чином: сировина, основні і допоміжні матеріали; купівельні напівфабрикати; незавершене виробництво, малоцінні та швидкозношувані предмети; молодняк тварин і тварини на відгодівлі [14, с. 173].

Н.М. Ткаченко подає класифікацію виробничих запасів за планом рахунків бухгалтерського обліку, проте паралельно ще пропонує класифікацію виробничих запасів за економічним змістом, виділяючи дев'ять класифікаційних ознак: за місцем перебування, наявністю на підприємстві, наявністю на поча-

ток та кінець періоду, стосовно до балансу, ступенем ліквідності, обсягом, сферою використання, складом та структурою [80, с. 458-459].

Відповідно до П(С)БО 9 «Запаси» [48] для цілей бухгалтерського обліку запаси поділяють на:

- сировину, основні і допоміжні матеріали, комплектуючі вироби та інші матеріальні цінності. Вони можуть бути використані при виробництві продукції (наданні послуг, виконанні робіт), обслуговуванні виробництва й адміністративних потребах;

- незавершене виробництво. До незавершеного виробництва належать незакінчені технологічні процеси, а також вузли, вироби, обробка і складання яких незавершені;

- готову продукцію, виготовлення якої на підприємстві повністю завершено. Вона відповідає якісним вимогам і технічним характеристикам та готова до продажу;

- товари. До них відносять матеріальні цінності, які придбані підприємством і призначені для подальшого продажу;

- малоцінні та швидкозношувані предмети, строк експлуатації яких не перевищує один рік чи нормальний операційний цикл (якщо він триває понад рік);

- молодняк тварин і тварини на відгодівлі, продукцію сільського і лісового господарства.

Загально визнаною є типова класифікація виробничих запасів, яку називають ще економічною.

Разом з тим, широкого розповсюдження набула класифікація, в основу якої покладено види діяльності, технічні ознаки матеріалів (технічна класифікація) та інші (табл.1.1).

Найчастіше за основу класифікації виробничих запасів беруть їх призначення та функціональну роль у виробничому процесі або ж технічні властивості виробничих запасів.

Ознаки класифікації запасів

№ пп	Прізвище та ініціали	Економічна	Технічна	Вид діяльності	Інші ознаки
1	Должанський М.І. [22]	+	+		
2	Пушкар М.С. [78]				+
3	Міддлтон Д. [89]			+	
4	Косміна Р.М. [89]	+	+		
5	Бутинець [5]	+			+
6	Нідлз Б. і ін. [50]			+	
7	Сопко В.В. [78]	+	+	+	
8	Ткаченко Н.М. [80]	+			

Складено автором на основі джерел [22, 78, 89, 89, 5, 50, 78, 80]

Разом з тим існуючі економічні класифікації є узагальненими і не в повній мірі можуть відповідати потребам виробництва конкретно взятого підприємства. А тому перед кожним підприємством, яке ставить собі за мету запровадження ефективної системи організації обліку та контролю за наявністю і використанням виробничих запасів розробки практичної їх класифікації з врахуванням особливостей своєї діяльності.

За економічним призначенням та функціональною роллю у процесі виробництва виробничі запаси підприємств швейної галузі, до яких і належить досліджуване підприємство, поділяються на такі групи: матеріали (в тому числі основні і допоміжні), паливо, тару і тарні матеріали, будівельні матеріали, запасні частини, інші матеріали. Дана класифікація представлена на рис. 1.1.

Основні матеріали для підприємств швейної галузі включають матеріали, які є основою для виготовлення кінцевого продукту, а такими є тканина.

Допоміжні матеріали включають в себе перш за все фурнітуру, нитки та інші матеріали, які в подальшому стають складовими готових виробів, тобто це матеріали виробничого призначення.

Крім того в процесі виробництва споживаються і інші матеріали які забезпечують виробничий процес, проте безпосередньо в склад готових виробів конструктивно не входять тому їх доречно виділяти в окрему групу допоміжних матеріалів невиробничого призначення.

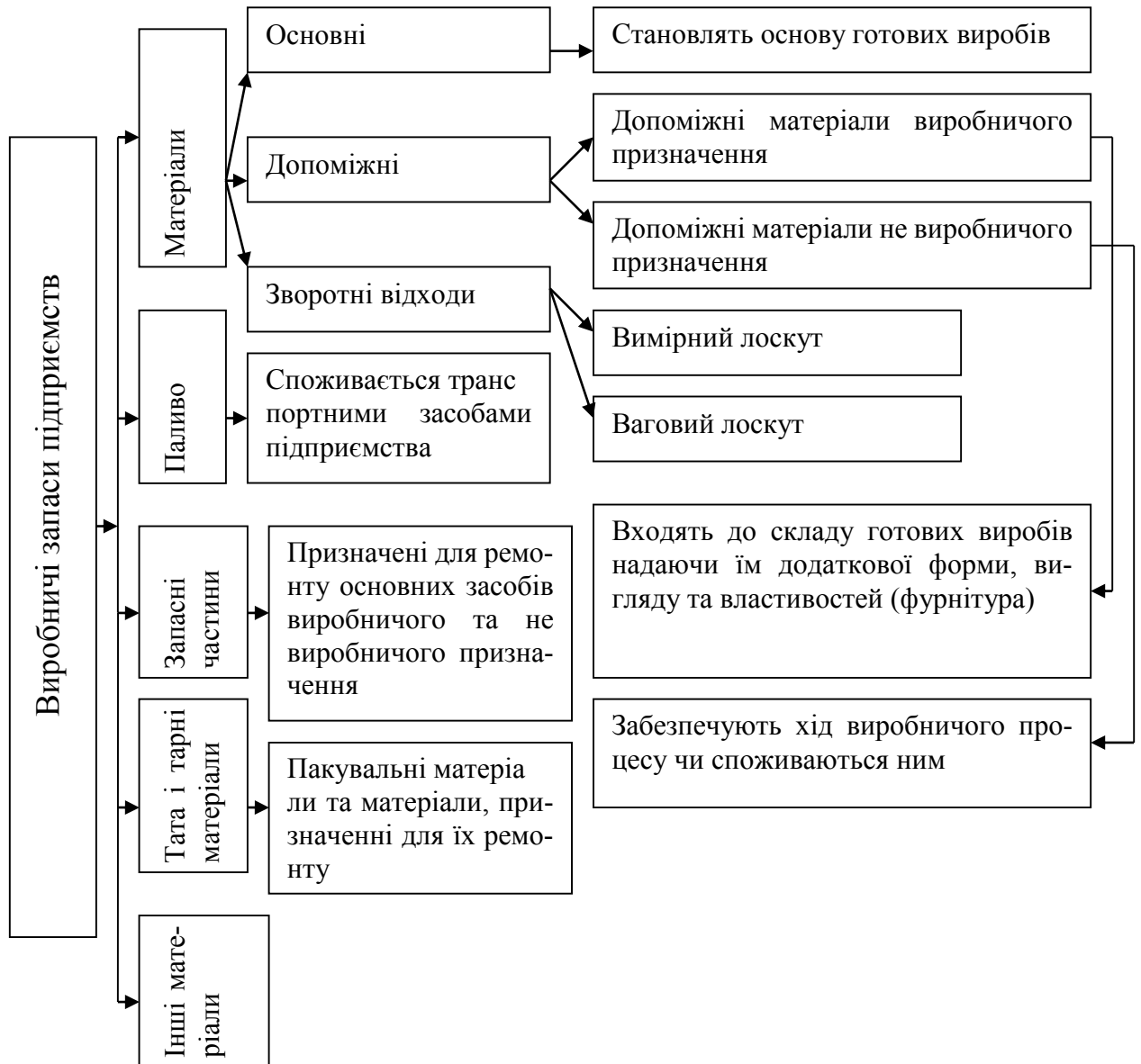

Рис. 1.1. Класифікація виробничих запасів за економічним призначенням

Побудовано автором на основі джерела [74]

Такий підхід повинен сприяти ефективному внутрішньогосподарському контролю за використання матеріалів.

Невід'ємною частиною процесу виготовлення швейних виробів є виникнення виробничих відходів.

Частина таких відходів має певні споживчі якості і може бути придатна до повторного використання у виробничому процесі підприємства, або може бути реалізована на сторону.

Крім того в процесі виробництва виникають і маломірні (нераціональні) кінцеві залишки, які виникають при розрахунку рулону матеріалу і настиланні полотен тканини. При цьому маломірними називають кінцеві залишки довжиною до 15 см для шерстяних і 10 см для інших видів матеріалів. Такі відходи практично неможливо використати у виробничому процесі підприємства і їх, як правило, утилізують, хоч не слід відкидати і можливості їх послідууючої реалізації.

Нажаль на підприємствах швейної галузі не приділяють достатньої уваги організації внутрішньогосподарського контролю за ефективністю використання виробничих відходів, чим випускають з поля зору цінний економічний ресурс.

Швейні підприємства споживають в процесі своєї діяльності і паливо, яке необхідне як для забезпечення автотранспортних перевезень так і для обігріву приміщень.

В окрему групу виділяють пакувальні та тарні матеріали, які використовують для захисту готових виробів та для їх транспортування. До даної групи відносять пакувальні плівки, мішки, картонні коробки та інше.

Виокремлюється і група запасних частин, які використовуються для поточного ремонту технологічного обладнання.

Запаси віднесені в групу будівельних матеріалів можуть бути використані при спорудженні об'єктів господарським способом, але найчастіші до даної групи відносять матеріали призначені для поточного чи капітального ремонту будівель та споруд.

Матеріали, які не знайшли відображення у попередніх класифікаційних групах, будуть відображатись у складі інших матеріалів.

Наведена класифікація виробничих запасів покладена в основу побудови вітчизняного Плану рахунків і вказані класифікаційні групи повторюють склад субрахунків першого порядку, однак вона є недостатня для організації належного аналітичного обліку виробничих запасів та внутрішньогосподар-

ського контролю за ними. Для поглиблення аналітичності облікової інформації необхідно враховувати специфіку запасів кожної галузі і враховувати для відкриття субрахунків нижчого порядку опираючись на класифікацію запасів за технічними ознаками.

За технічними ознаками виробничі запаси в швейному виробництві можна поділяти на групи, за призначенням, за типом, за гатунком і т.д. такий підхід створює додаткові можливості для відслідковування забезпеченості підприємства необхідною сировиною та планування ритмічності виробництва.

Враховуючи специфіку швейного виробництва та структуру матеріаломності готових виробів доцільним є сконцентрувати свою увагу на специфічних виробничих запасах таких підприємств, а саме на тканинах.

При цьому звернемо свою увагу на класифікацію тканин для підприємств, які спеціалізуються на пошитті верхнього чоловічого одягу.

Технічна класифікація основних видів запасів (тканин) таких швейних підприємств може мати вигляд (рис. 1.2).

У якості ознак такої класифікації можна прийняти:

- групу (основна, підкладкова, технологічна);
- призначення (пальтова, костюмна інша);
- склад тканини (напівшерстяна, чистошерстяна, бавовняна, шовк, льон тощо);
- найменування тканини (жакард, креп, драп, атлас, шифон, коленкор, флезелін тощо).

На основі технічної класифікації тканин кожному виду присвоюється номенклатурний номер, який, в подальшому, слід зазначати в усіх документах з відображення виробничих запасів. Застосування номенклатурних номерів дозволяє значно спростити облік, зменшити кількість помилок та описок, підвищить достовірність даних у складському та бухгалтерському обліку.

Перші три цифри, як правило, вказують на номер рахунку та субрахунку, на якому обліковується даний вид матеріалу, а інші – на його групу, підгрупу, найменування, сорт, тип, гатунок тощо.

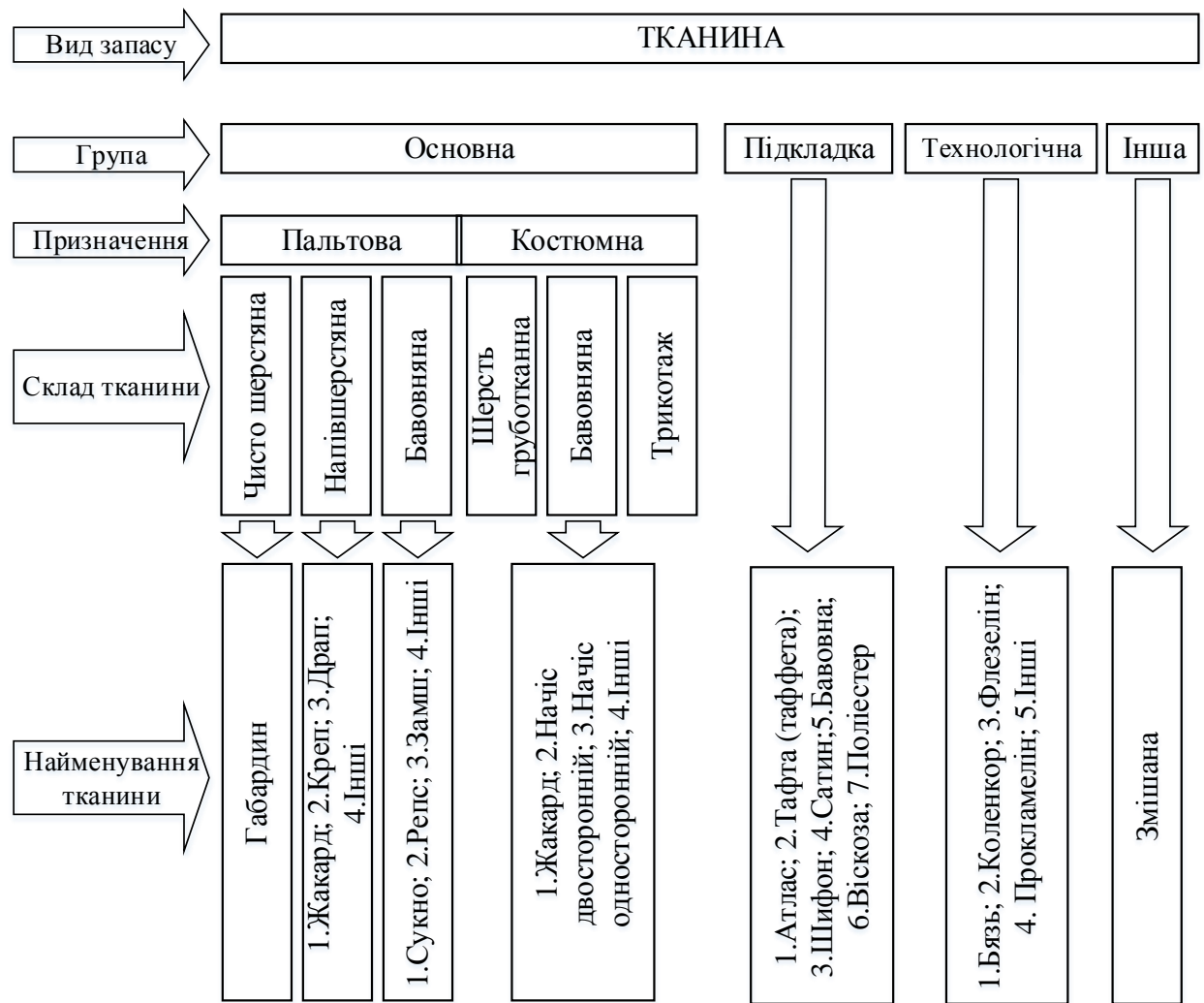

Рис. 1.2. Технічна класифікація тканини, для підприємств, що спеціалізуються на пошитті верхнього чоловічого одягу

Побудовано автором на основі джерела [74]

При одержанні виробничих запасів їм присвоюються номенклатурні номери, які відповідають черговості надходження матеріалів.

Для організації складського господарства важливе значення має номенклатура матеріалів – їх групування і перелік за певною ознакою. Як правило, зазначена номенклатура містить одиницю виміру і ціну, а тому досить часто називається номенклатурою - цінником.

1.3. Аналіз вітчизняного та зарубіжного досвіду обліку та оцінки виробничих запасів

Облік виробничих запасів може здійснюватись відповідно до двох систем: постійної та періодичної, вибір якої обумовлюється в наказі про облікову політику підприємства.

Облік наявності і руху запасів в Україні здійснюється на рахунках бухгалтерського обліку в системі постійного обліку запасів. Виробничі запаси складаються з сировини, основних і допоміжних матеріалів, купованих напівфабрикатів і комплектуючих виробів, будівельних матеріалів, тари й тарних матеріалів, відходів основного виробництва, що призначені для виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг, обслуговування виробництва й адміністративних потреб.

При використанні системи постійного обліку запасів кожен факт їх надходження та вибуття знаходить відображення як в первинних документах так і в облікових регістрах та на рахунках бухгалтерського обліку. Крім того, за кожним видом та найменуванням запасів, визначається залишок на початок і кінець періоду. Це дає змогу контролювати склад, наявність та рух конкретного виду матеріалів. А списання виробничих запасів відповідно до напрямків їх використання сприяє вирахуванню собівартості кожної одиниці виготовленої продукції.

При застосуванні системи постійного обліку після кожної операції вибуття необхідно впорядкувати одиниці виробничих запасів з відповідними одиничними величинами їх вартості. Це зумовлено тим, що запаси, які були придбані раніше за відповідну ціну, першими йдуть у використання і у цей момент вартість придбання саме цих матеріалів відноситься до собівартості виготовленої продукції.

Отже, система постійного обліку запасів вимагає більших затрат праці і часу, але забезпечує наявність інформації про залишок, рух та зміни кожного їх виду, дає можливість виявляти залежалі, «неходові» запаси, контролювати

дотримання встановлених норм зберігання та швидко реагувати на зміни потреб виробничого процесу підприємства.

Відповідно, за цією системою необхідно обліковувати основні матеріали підприємств, вартість яких, практично, формує собівартість виготовленої продукції.

У зарубіжних країнах до методів аналітичного обліку матеріальних запасів відносять:

- метод періодичного обліку;
- метод безперервного (поточного) обліку.

Відповідно до методу періодичного обліку детальний облік матеріальних запасів протягом року не ведеться, а в кінці року має проводитися інвентаризація наявних запасів для встановлення рівня запасів на кінець звітного періоду. Вартість виробничих запасів на кінець звітного періоду визначається шляхом множення їх кількості (вирахованої шляхом фізичного їх підрахунку) на ціни останніх надходжень. Виробничі запаси, які не виявлені під час інвентаризації, вважаються вибулими і списуються з обліку за цінами попередніх придбань.

Собівартість реалізованих запасів не може бути визначена доти, доки не буде завершена інвентаризація, оскільки розрахунок собівартості визначають так: нетто-вартість покупок плюс рівень запасів на початок звітного періоду мінус рівень запасів на кінець звітного періоду.

Систему періодичного обліку доцільно застосувати до групи допоміжних матеріалів виробничого призначення, різновид яких, як правило, є досить широким, а вартість незначною, що не має суттєвого впливу на собівартість виготовленої продукції.

Суть методу поточного (безперервного) обліку запасів полягає в тому, що систематично з надходженням і рухом матеріальних запасів їх кількість і вартість строго документуються. Метод забезпечує контроль за операціями руху запасів, сигналізує про необхідність нових замовлень матеріалів на поповнення запасів, формує інформацію про оптимальний обсяг замовлення. У

результаті цього протягом усього звітного періоду відомий обсяг наявних запасів [32].

Важливим критерієм в обліку виробничих запасів є їх достовірна оцінка, яка має визначальний вплив на визначення собівартості продукції. Особливої ваги дане питання набуває за сучасних умов господарювання, за умови постійного коливання ринкових цін на виробничі запаси.

До вибору методу оцінки слід відноситись виважено та скурпульозно з врахуванням специфіки підприємства, застосовуваних методів калькулювання та систем обліку запасів, так як в подальшому це має суттєвий вплив на формування фінансового результату підприємства, структуру балансу, його фінансовий стан. Кожне підприємство закріплює прийняті рішення щодо порядку обліку і оцінки та процедурні питання в своїй обліковій політиці.

Облікова політика формується на кожному підприємстві відповідно до особливостей його роботи і повинна відображати основні принципи, методи, процедури ведення бухгалтерського обліку, складання фінансової звітності та сприяти їх дотриманню.

Що стосується обліку виробничих запасів, то в наказі про облікову політику повинні визначити методи оцінки, обліку і процедур, щодо яких нормативно-методична база передбачає більш ніж один варіант застосування.

Сьогодні все більшої актуальності набувають питання адаптації вітчизняного обліку до міжнародних стандартів. Більшість положень вітчизняних П(С)БО та МСБО не суперечать один одному, але деякі протиріччя все ж таки існують. Ці відмінності загалом можна визначити співставивши П(С)БО 9 «Запаси» та МСБО 2 «Запаси» (табл.1.2).

Стосовно самих методів оцінки вибуття запасів то принципів розбіжностей загалом не спостерігається, не дивлячись на те, що існують несуттєві відмінності в назвах самих методів, що загалом можна пояснити і неточністю перекладу.

Порівняльна характеристика окремих положень оцінки запасів за
П(С)БО 9 «Запаси» та МСБО 2 «Запаси»

П(С)БО 9 «Запаси» [48]	МСБО 2 «Запаси» [46]
Оцінка запасів при надходженні	
Придбані або вироблені запаси зараховуються на баланс підприємства за первісною вартістю. Первісною вартістю запасів, що придбані за плату, є собівартість запасів, яка складається з таких фактичних витрат: суми, що сплачуються згідно з договором постачальнику (продавцю), за вирахуванням непрямих податків	Оцінюють за меншою з таких двох величин: собівартість та чиста вартість реалізації. Собівартість запасів повинна включати всі витрати на придбання, витрати на переробку та інші витрати, понесені під час доставки запасів до їх теперішнього місцезнаходження та приведення їх у теперішній стан
Визначення первісної вартості запасів	
Що виготовляються власними силами підприємства, визнається їхня виробнича собівартість. Що внесені до статутного капіталу підприємства, визнається погоджена засновниками (учасниками) підприємства їх справедлива вартість. Одержаних підприємством безоплатно, визнається їх справедлива вартість. Придбаних у результаті обміну на подібні запаси, дорівнює балансовій вартості переданих запасів. Що придбані в обмін на неподібні запаси, визнається справедлива вартість отриманих запасів	Формується із собівартість запасів яка складається з: – витрат на придбання; – витрат на переробку; – інших витрат, понесених під час доставки запасів у їх справжнє місцезнаходження та приведення їх у теперішній стан
Оцінка запасів на дату балансу	
Запаси відображаються в бух. обліку і звітності за найменшою з двох оцінок: первісною вартістю або чистою вартістю реалізації	Оцінюються за чистою вартістю реалізації
Оцінка при вибутті	
1. Ідентифікована собівартість відповідної одиниці запасів. 2. Середньозважена собівартість. 3. Собівартість перших за часом надходження запасів (ФІФО). 4. Нормативні витрати. 5. Ціна продажу	1. Метод конкретної ідентифікації. 2. Середньозважена собівартість. 3. Метод за формулою «перше надходження – перший видаток» (ФІФО). 4. Метод стандартних (нормативних) витрат. 5. Метод роздрібних цін

Складено на основі джерел [48, 46]

Специфічні особливості є в підходах до методів оцінки в США, де передбачено їх шість:

1. За собівартістю кожної одиниці.

2. За середньою собівартістю.
3. За собівартістю перших за часом придбання (засіб ФІФО).
4. За стандартною собівартістю.
5. За цінами продажу.
6. За собівартістю останніх за часом придбання (метод ЛІФО) [89].

Тобто основною відмінністю практики обліку запасів в США є наявність методу ЛІФО, від якого відмовились у вітчизняній практиці, та який виведений і з міжнародних стандартів. Причиною такого підходу є то, що даний метод дозволяє штучно занижувати суми отриманих прибутків.

Проведене дослідження показує, що в цілому підходи до обліку та відображення у звітності матеріалів за національними стандартами максимально близькі до вимог МСФЗ. Але деякі частини П(С)БО 9 зберігають деякі відмінності від МСФЗ 2 практично за всіма проаналізованими ознаками порівняння. Ці відмінності можуть привести до того, що, незважаючи на спільність підходів до обліку запасів, їх показники в звітності, складеної за національними і міжнародним стандартам, будуть відрізнятися, а отже ці відмінності необхідно якомога швидше усунути.

Особливість сучасного стану обліку запасів в Україні полягає у тому, що в П(С)БО № 9 «Запаси» [48] та «Методичних рекомендаціях з бухгалтерського обліку запасів», затверджених Наказом Мінфіну від 10.01.2007 року, наведено лише загальні положення щодо оцінки цих об'єктів [65]. Проте у зв'язку з частими інфляційними стрибками, ціни на виробничі запаси постійно змінюються, тому проблема їх оцінки набуває особливої актуальності.

Оцінка запасів є важливою передумовою організації обліку запасів, адже вона впливає на точність фінансових результатів підприємства. В Україні, як і в більшості інших країн світу, запаси оцінюють за фактичними витратами на їх придбання на момент отримання або використання запасів під час виробництва. У зарубіжній практиці до собівартості запасів не включають витрати, які не будуть відшкодовані покупцями [15, с. 386].

Проблема полягає в тому, що незважаючи на можливість точного підрахунку запасів у залишку, майже неможливо при великих обсягах точно встановити, які саме запаси, за якою ціною придбання знаходяться у залишку або були списані на собівартість реалізації протягом звітного періоду та за якою вартістю. Облікова практика західних компаній базується на припущенні, що придбання і реалізація (випуск у виробництво) запасів трактується як потік вартостей (cost flow), а не як потік фізичних одиниць (goods flow). Це означає, що при списанні товарно-матеріальних цінностей пріоритет надається відображенню вартості без забезпечення абсолютної відповідності її величини фактичному фізичному руху ресурсів [19, с. 222].

Щодо змісту поширених методів то ї можна охарактеризувати наступним чином (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Характеристика методів оцінки запасів при їх вибутті за П(С)БО 9 «Запаси»

Оцінка	Суть
За ідентифікованою собівартістю відповідної одиниці продукції	Оцінюються запаси, які відпускаються, та послуги, що виконуються для спеціальних замовлень і проектів, а також запаси, які не замінюють одне одного
За середньозваженою собівартістю	Оцінка проводиться щодо кожної одиниці запасів діленням сумарної вартості залишку таких запасів на початок звітного місяця і вартості одержаних у звітному місяці запасів на сумарну кількість запасів на початок звітного місяця і одержаних у звітному місяці запасів
За собівартістю перших за часом надходження запасів	Оцінка базується на припущенні, що запаси використовуються у тій послідовності, у якій вони надходили на підприємство (відображені у бухгалтерському обліку), тобто запаси, які першими відпускаються у виробництво (продаж та інше вибуття), оцінюються за собівартістю перших за часом надходження запасів
За ціною продажу	Оцінка заснована на застосуванні підприємствами роздрібною торгівлі середнього проценту торговельної націнки товарів.
За нормативними витратами	Полягає у застосуванні норм витрат на одиницю продукції (робіт, послуг), які встановлені підприємством з урахуванням нормальних рівнів використання запасів, праці, виробничих потужностей і діючих цін.

Складено на основі джерел [48]

Доцільність вибору певного методу оцінки запасів при їх вибутті залежить від таких важливих факторів: технології використання цих запасів у виробництві, умов діяльності та облікової політики підприємства.

Кожен з методів має свої недоліки та переваги тому не можна назвати один найкращий, який можна було б застосувати у всіх ситуаціях. Ефективність використання обраного методу залежить від багатьох чинників: своєчасності забезпечення виробництва необхідними ресурсами, зв'язків з постачальниками, правильності прийняття рішень тощо.

Методи оцінки істотно впливають на витрати і фінансові результати діяльності підприємства. Застосування зазначених методів оцінки виробничих запасів призводить до різних результатів. В сучасних умовах, при високому рівні інфляції собівартість продукції буде найбільшою у випадку застосування методу ЛІФО (з періодичною системою обліку), а найменше значення собівартості дає застосування методу ФІФО. Останній надає найбільш реальну оцінку активів підприємства. У той же час, метод ЛІФО ліквідує невідповідності між цінами реалізації запасів та їх фактичною собівартістю. На нашу думку, в умовах інфляції в Україні цей метод міг би привести до більш точного визначення прибутку або збитку. Отже, метод ЛІФО в Україні було скасовано дещо передчасно, але необхідність у ньому може бути задоволена використанням в управлінському обліку.

РОЗДІЛ 2

ОБЛІК ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКОМУ КОЛЕКТИВНОМУ ШВЕЙНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ ТА ЙОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ

2.1. Економічна характеристика Кам'янець-Подільського колективного швейного підприємства

Кам'янець-Подільське колективне швейне підприємство має майже столітню історію. Воно бере початок своєї діяльності від швейної майстерні «Червоний швейник» яка була заснована в 1921 році при діючому, на той час, комітеті по боротьбі з безробіттям. Через десять років на базі цієї майстерні в 1931 році була організована Кам'янець-Подільська швейна фабрика яка виготовляла досить широкий асортимент одягу, як чоловічого так і жіночого, зокрема, бавовняні чоловічі пальто, бавовняні брюки, чоловічі сорочки, жіночі плаття і блузи.

В період Другої світової війни підприємство припинило свою діяльність, так як було зруйноване. В післявоєнний період відновити його діяльність вдалося лише в 1954 році.

Після відновлення виробництва проводилась постійна робота по вдосконаленню технологій та поглиблені спеціалізації підприємства. Так в 1963 році започатковується обробка чоловічих костюмів із забезпеченням вищої якості.

Далі робота проводилась в напрямку розробки та освоєння уніфікованої технології пошиву і в 1967 році було запроваджено єдиний спосіб обробки предметів пошиву. Поступово поглиблювалась спеціалізація і починаючи з 1970 року фабрика стає спеціалізованим підприємством регіону по пошиттю чоловічих костюмів та шкільної форми.

На сьогоднішній день нормальна потужність підприємства складає 16,0 тис. костюмів на місяць при однозмінному режимі роботи і загальній кількості

зайнятих працівників 585 чоловік. Проте слід зазначити, що на повну потужність підприємство вже давно не працює, зокрема, в останньому звітному році середньоспискова чисельність його працівників склала лише 324 співробітника, що складає лише 55,4 % від потреби при нормальній потужності.

Підприємство традиційно продовжує спеціалізуватися на пошиві верхнього чоловічого одягу, проте його асортимент значно розширився і окрім чоловічих костюмів проводиться пошиття пальт, жакетів, піджаків брюк та інших виробів за окремими замовленнями. У своєму виробництві підприємство використовує тканини та фурнітуру провідних виробників. Підприємство оперативно реагує на нові тенденції європейської та вітчизняної моди.

Досить тривалий проміжок часу колективне швейне підприємство співпрацює з іноземними замовниками: ТОВ «Швейна Індустрія Філотранно» Італія, «Украков-вест», Бельгія. Особливістю співпраці є виконання договорів на давальницьких умовах. При цьому замовник не тільки забезпечує підприємство необхідними тканинами та фурнітурою, а надає також і відповідні лекала та здійснює належний контроль якості готових виробів.

На Кам'янець-Подільському колективному швейному підприємстві існує функціональна система управління. При цьому очолює підприємство директор, якому підпорядковуються головний інженер, головний бухгалтер, начальники цехів, начальник відділу кадрів. Кожному з керівників відділів підпорядковується ціла низка працівників. Така структура управління забезпечує ефективну реалізацію управлінських рішень в рамках підприємства, сприяє підвищенню ефективності роботи функціональних служб.

Звернемо свою увагу на результати діяльності Кам'янець-Подільського колективного швейного підприємства.

Таблиця 2.1 висвітлює основні економічні показники діяльності підприємства.

Дати однозначну відповідь стосовно стану матеріальної бази і зокрема основних засобів досить складно. І причина полягає в тому, що підприємство розташоване в історичному центрі міста і більш того розміщується в будівлях,

які є пам'ятками архітектури, а відтак проводити їх реконструкцію досить складно а відчасти і неможливо, що негативно позначається на виробничому процесі.

Таблиця 2.1

Економічні показники діяльності
Кам'янець-Подільського колективного швейного підприємства

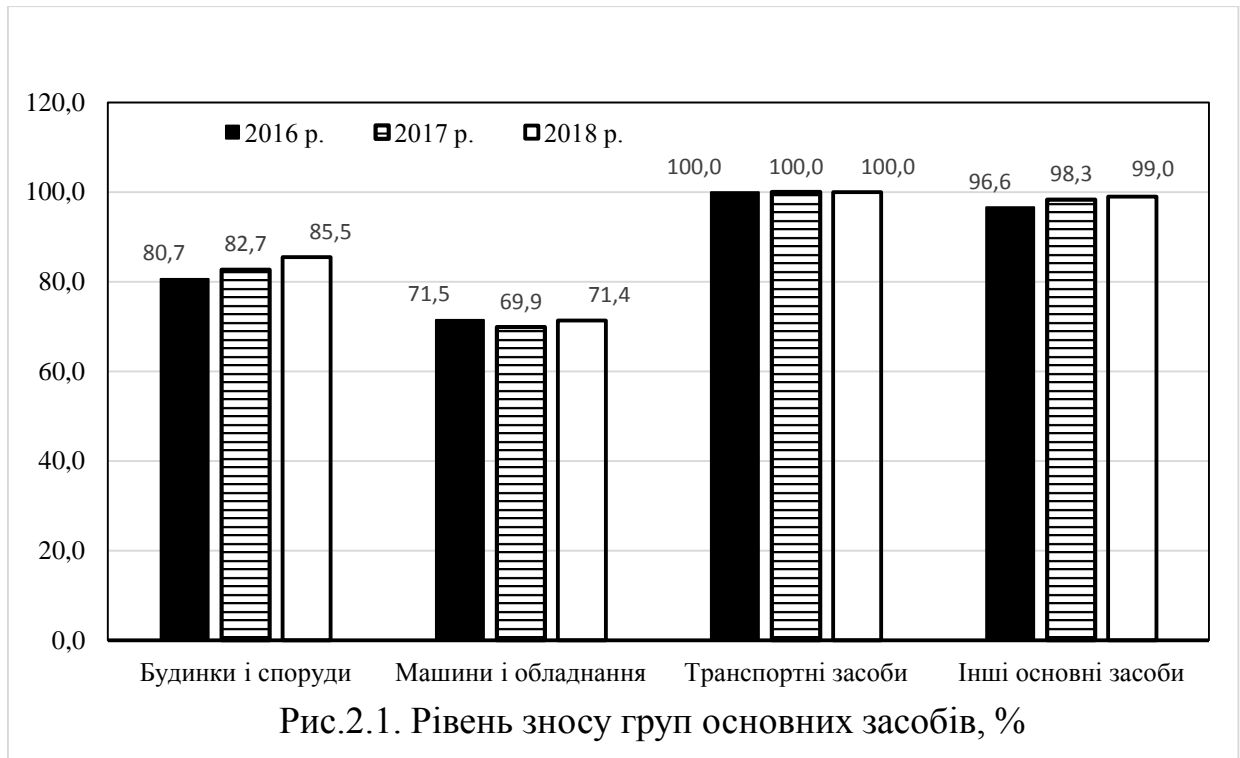
Показники	2016 р.	2017 р.	2018 р.	Відхилення 2018 р. від 2016 р., +/-	2018 р. в % до 2016 р.
Вартість основних виробничих засобів (первинна вартість), тис.грн.	6152	6506	6632	480	107,8
Вартість основних виробничих засобів залишкова вартість), тис.грн.	1564	1715	1642	78	105,0
Коефіцієнт придатності основних засобів	0,2542	0,2636	0,2476	-0,0066	X
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,7458	0,7364	0,7524	0,0066	X
Оборотні кошти, тис.грн.	3474	3142	3230	-244	93,0
Вартість виробничих запасів, тис.грн.	217	189	247	30	113,8
Дебіторська заборгованість за товари роботи і послуги, тис.грн.	1330	349	807	-523	60,7
Власний капітал, тис.грн.	2038	2242	2301	263	112,9
Зобов'язання, тис.грн.	3080	2695	2649	-431	86,0
Кредиторська заборгованість за товари, роботи і послуги, , тис.грн.	241	439	546	305	226,6
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис.грн.	24059	27615	28071	4012	116,7
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис.грн.	19249	23656	24421	5172	126,9
Адміністративні витрати, тис.грн.	3592	2843	2241	-1351	62,4
Витрати на збут, тис.грн.	503	666	811	308	161,2
Валовий прибуток, тис.грн.	4810	3959	3650	-1160	75,9
Прибуток до оподаткування, тис.грн.	523	249	72	-451	13,8
Чистий прибуток (збиток), тис.грн.	429	204	59	-370	13,8
Середньооблікова чисельність працюючих, осіб	341	341	324	-17	95,0

Сформовано автором за даними підприємства

Звернувши увагу на наявність власних основних засобів (табл. 2.1, рис.2.1), можна відмітити, що первісна вартість основних засобів підприємства неухильно, з року в рік, зростає. Так в аналізованому періоді вона зросла

на 480 тис.грн. (або на 7,8 %) і склала на кінець 2018 р. 6632 тис.грн.

Проте слід зазначити, що оновлення основних засобів здійснюється лише за рахунок однієї групи «машини та обладнання». Надходження по інших групах впродовж досліджуваного періоду не відмічалось. Рівень зносу основних засобів по їх групах також не рівномірний. Повністю зношеними є транспортні засоби (ступінь зносу 100 %), на рівні 99 % на кінець 2018 року є ступінь зношення групи «інші основні засоби».

Побудовано автором за даними підприємства

Суттєвим є і рівень зносу будинків і споруд підприємства, який поступово зростає і склав на кінець 2018 р. 85,5 %, проти 80,7 % в базисному 2016 році.

Найменшим є знос по групі «машини і обладнання» і коливається в останні аналізовані роки на рівні 71,4 %.

Загалом рівень придатності основних засобів підприємства викликає тривогу адже на кінець 2018 р. коефіцієнт придатності склав лише 0,2476 пункти (при бажаному нормативі більше 0,5).

Звернем увагу на динаміку фінансових результатів його діяльності (табл. 2.1, рис.2.2).

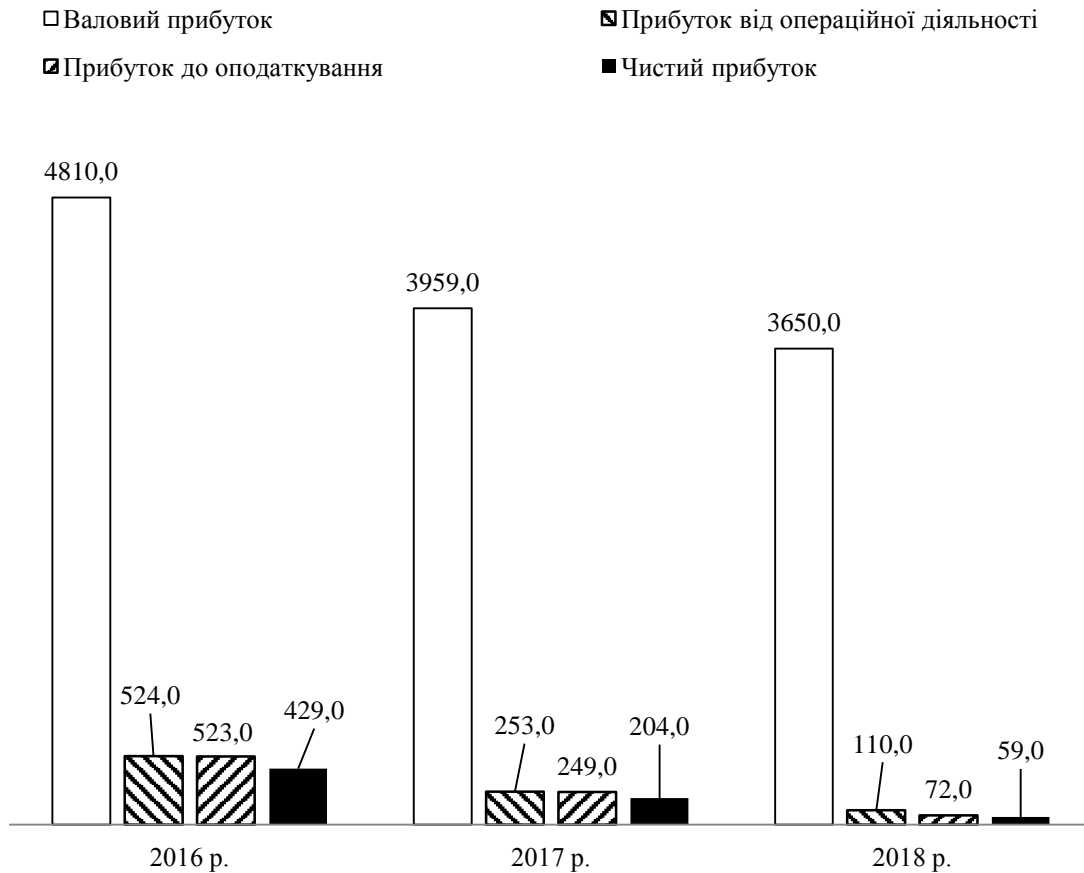

Рис.2.2. Динаміка фінансових результатів діяльності, тис.грн.

Побудовано автором за даними підприємства

В продовж усього аналізованого періоду Кам'янець-Подільське колективне швейне підприємство залишається прибутковим, проте спостерігається негативна стала тенденція до зниження результативності його діяльності.

При досить високому рівні валового прибутку кінцеві фінансові результати є надто низькими. Так прибуток від операційної діяльності за результатами 2018 р. склав лише 110 тис.грн. проти 524 тис.грн. в 2016 р., тобто його сума зменшилась на 414 тис.грн., або на 790 %. Ще більш стрімке зниження спостерігається в рівні чистого прибутку підприємства, на 370 тис.грн., що складає 86,2 %.

За таких обставин керівництву підприємства необхідно вжити термінових заходів, щодо підвищення результативності роботи.

Проте негативні тенденції фінансових результатів доречно розглянути у взаємозв'язку з рядом фінансових показників, адже дохідність підприємства характеризується як абсолютними так відносними показниками. Абсолютним показником доходності є сума фінансового результату (динаміку його ми вже розглянули). Відносні ж показники це рівень рентабельності, який може розглядатися відносно різних активів і пасивів підприємства табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Аналіз показників рентабельності

Кам'янець-Подільського колективного швейного підприємства

Показники	2016 р.	2017 р.	2018 р.	Відхилення 2018 р. від 2016 р., +/-
Коефіцієнт рентабельності основної діяльності	0,2499	0,1674	0,1495	-0,1004
Коефіцієнт рентабельності реалізації	0,1999	0,1434	0,1300	-0,0699
Операційна рентабельність продаж	0,0178	0,0074	0,0021	-0,0157
Коефіцієнт рентабельності активів	0,0853	0,0413	0,0238	-0,0615
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	0,2005	0,0898	0,0513	-0,1492

Сформовано автором за даними підприємства

Як і слід було очікувати, показники рентабельності діяльності Кам'янець-Подільського колективного швейного підприємства перебувають на досить низькому рівні і із зменшенням сум фінансових результатів погіршились.

Найбільша негативна тенденція спостерігається в рівні рентабельності основної діяльності, яка знизилась на 10,04 відсоткових пункти і склала за результатами 2018 р. лише 14,95 % проти 24,99 % у 2016 році.

Ще більша негативна тенденція спостерігається в динаміці рівня рентабельності власного капіталу який за результатами 2018 р. склав 5,13 % проти 20,05 % в 2016 році.

Такий рівень рентабельності фактично унеможливує в подальшому ро-

звиток та модернізацію підприємства, що може мати для нього неприємні наслідки.

Разом з тим, слід зазначити, що Кам'янець-Подільське колективне швейне підприємство впродовж 2016 – 2018 років було і залишається досить високоліквідним (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Аналіз показників ліквідності

Кам'янець-Подільського колективного швейного підприємства

Показники	2016 р.	2017 р.	2018 р.	Відхилення 2018 р. від 2016 р., +/-
Робочий капітал	394,0	447,0	581,0	187,0
Коефіцієнт поточної ліквідності	1,1279	1,1659	1,2193	0,0914
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,8130	0,8879	0,6991	-0,1139
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,2834	0,6293	0,2439	-0,0396
Коефіцієнт маневрування власних оборотних коштів	2,2157	3,7942	1,1119	-1,1039
Частка оборотних коштів в активах	0,6788	0,6364	0,6523	-0,0265
Частка запасів в поточних активах	0,1733	0,1891	0,1687	-0,0046
Частка чистих оборотних активів у покритті запасів	0,6545	0,7525	1,0661	0,4116

Сформовано автором за даними підприємства

Адже могло досить легко перетворювати свої активи у грошові кошти для покриття своїх зобов'язань. Однак, в загальному, у динаміці дані показники знизились.

Проте негативні тенденції спостерігаються і в динаміці показників.

Зокрема, коефіцієнт поточної ліквідності в 2018 р. становив лише 1,2193 пунктів (при оптимальному значенні 2-2,5) проти 1,1279 пунктів в 2016 р. збільшившись при цьому на 0,0914 пункти.

Показники швидкої та абсолютної ліквідності в аналізованому періоді знаходяться в рамках оптимальних значень, а в окремих роках навіть перевищують їх.

Підприємство впродовж досліджуваного періоду повністю забезпечує себе оборотними коштами. Проте в структурі активів частка оборотних коштів є недостатньою і коливається в межах 65,23 – 67,88 відсотків.

Важливим моментом є фінансова стійкість будь-якого господарюючого суб'єкта, або іншими словами його незалежність від зовнішніх джерел фінансування, як довгострокових, так і короткострокових.

Такі показники розраховані нами по Кам'янець-Подільському колективному швейному підприємству та наведені в табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Аналіз фінансової стійкості

Кам'янець-Подільського колективного швейного підприємства

Показники	2016 р.	2017 р.	2018 р.	Відхилення 2018 р. від 2016 р., +/-
Коефіцієнт незалежності власного капіталу	0,3982	0,4541	0,4648	0,0666
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,6018	0,5459	0,5352	-0,0666
Коефіцієнт фінансової залежності	2,5113	2,2021	2,1512	-0,3600
Коефіцієнт фінансової стабільності	0,6617	0,8319	0,8686	0,2069
Коефіцієнт заборгованості	1,5113	1,2021	1,1512	-0,3600
Коефіцієнт маневреності власних коштів	0,1933	0,1994	0,2525	0,0592
Коефіцієнт інвестування	1,2397	1,2490	1,3362	0,0966

Сформовано автором за даними підприємства

Загалом можемо зазначити, що рівень показників фінансової стійкості перебувають на задовільному рівні.

І на відміну від попередніх груп показників фінансового стану вони до певної міри покращились.

Так знизилась концентрація позикового капіталу і склала в 2018 р. 0,5352 пункта (або 53,52 %) проти 0,6018 пунктів в 2016 р., що призвело відповідно до оберненого показника – коефіцієнта незалежності власного капіталу, який складає за результатами 2018 р. 0,4648 пунктів проти 0,3982 пункти в базисному 2016 році.

Позитивним моментом є зниження у досліджуваному періоді коефіцієнта заборгованості з 1,5113 пунктів в 2016 р. до 1,1512 пунктів у звітному 2018 році.

Коефіцієнти ж маневреності власних коштів та інвестування навпаки мають тенденцію до зростання.

З проведеного аналізу показників фінансової стійкості можна зробити висновок, що Кам'янець-Подільське колективне швейне підприємство покращує свою фінансову незалежність.

Позитивні зміни спостерігаються і в динаміці показників ділової активності досліджуваного підприємства (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Аналіз ділової активності

Кам'янець-Подільського колективного швейного підприємства

Показники	2016 р.	2017 р.	2018 р.	Відхилення 2018 р. від 2016 р., +/-
Коефіцієнт оборотності активів	4,7855	5,5850	11,3372	6,5518
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	20,6692	29,0226	46,5522	25,8830
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	8,3321	10,3350	21,1937	12,8615
Коефіцієнт оборотності матеріально-виробничих запасів	40,2324	48,4899	103,0128	62,7804
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	11,2425	12,1572	24,3990	13,1564
Коефіцієнт оборотності основних засобів	3,8014	4,2038	8,4653	4,6639
Коефіцієнт оборотності засобів	7,2939	9,7270	22,0511	14,7571

Сформовано автором за даними підприємства

Ділова активність характеризує рівень ефективності використання виробничих і фінансових ресурсів, які впливають на фінансовий результат діяльності, в яких наше підприємство є обмеженим. Така ефективність у фінансовому аспекті виявляється, насамперед, у швидкості обороту його коштів.

На фоні попередніх показників рівень коефіцієнтів оборотності на досліджуваному підприємстві виглядає надзвичайно високим і крім того він постійно зростає.

Найбільш суттєві зміни спостерігаємо в динаміці коефіцієнту оборотності матеріально-виробничих запасів який в 2018 р. склав 103,0128 пунктів

проти 40,2324 пунктів в 2016 р. Аналогічна ситуація і з коефіцієнтом оборотності дебіторської заборгованості, який зріс на 25,8830 пунктів сягнувши в 2018 р. 46,5522 пункти.

Інші коефіцієнти оборотності також суттєво зросли.

В загальному фінансовий стан досліджуваного підприємства можна вважати задовільним.

Щодо загальної характеристики організації бухгалтерського обліку на Кам'янець-Подільському колективному швейному підприємстві можна відмітити наступне.

Загалом вона відповідає вимогам чинного законодавства і за аналізований період не було виявлено ніяких грубих порушень

У відповідності з Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність» на досліджуваному підприємстві діє бухгалтерська служба, очолювана головним бухгалтером.

Згідно з пунктом 7 статті 8 цього Закону України головний бухгалтер або особа, на яку покладено ведення бухгалтерського обліку підприємства: забезпечує дотримання на підприємстві встановлених єдиних методологічних принципів бухгалтерського обліку, складання та подання у встановлені терміни фінансової звітності; організовує контроль за відображенням на рахунках бухгалтерського обліку всіх господарських операцій; бере участь в оформленні матеріалів, пов'язаних із нестачею і відшкодуванням втрат від недостачі, крадіжки і псування активів підприємства; забезпечує перевірку стану бухгалтерського обліку у філіях, представництвах, відділеннях та інших відокремлених підрозділах підприємства.

В підпорядкуванні головного бухгалтера Кам'янець-Подільського колективного швейного підприємства знаходиться його заступник та два рядові бухгалтери. Останніми роками на підприємстві відмовились від окремого розрахунково-планового відділу і тепер до складу бухгалтерської служби входить і економіст, який виконує паралельно і обов'язки касира.

На підприємстві використовується журнально ордерна форма обліку з

елементами автоматизації з перспективою створення автоматизованої системи бухгалтерського обліку.

2.2. Облік надходження виробничих запасів та шляхи його вдосконалення

Облік надходження виробничих запасів починається з їх належного документального оформлення.

Організація документального оформлення надходження та наявності виробничих запасів, є досить складним та відповідальним процесом.

Документальне оформлення надходження виробничих запасів залежить від джерел їх надходження на підприємство. При цьому можна розглядати наступні варіанти їх надходження:

- придбання у постачальника (поширене на підприємстві);
- придбання підзвітними особами в торговельній мережі за рахунок коштів, виділених на господарські потреби (застосовується на підприємстві вкрай рідко);
- надходження як давальницької сировини (застосовується на підприємстві дуже часто і буде в подальшому розглянуто як окреме питання)
- вироблені у власному виробництві (на підприємстві не практикується);
- отримані від ліквідації основних засобів, списання малоцінних та швидкозношуваних предметів у процесі капітального ремонту (в аналізованому періоді таких фактів не виявлено).

Матеріальні цінності, що надходять від постачальників, супроводжуються такими документами: товарно-транспортними накладними, рахунками-фактурами, рахунками, накладними, свідоцтвами якості та іншими документами, які підтверджують кількість та якість вантажу, що надійшов.

Обов'язковим документом при оприбуткуванні запасів, що надійшли

автомобільним транспортом є транспортні документи і в першу чергу товарно-транспортна накладна, яка підтверджує факт відправлення вантажу, та є підставою для його отримання і за необхідності і підставою для виставлення претензій при втраті вантажу, його частини чи зниження його якості.

Якщо виробничі запаси отримуються безпосередньо у постачальниками представником підприємства то з таким працівником повинен бути укладений договір про матеріальну відповідальність і на підтвердження повноважень такої особи на підприємстві виписують довіреність, користуючись старою типовою формою, хоча її використання не є обов'язковим. І хоча Інструкція про порядок реєстрації виданих, повернутих і використаних довіреностей на одержання цінностей, затверджена наказом Мінфіну від 16.05.1996 № 99 втратила чинність опираються на вимоги Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене наказом Мінфіну від 24.05.1995 № 88.

На досліджуваному підприємстві усі матеріальні цінності які надходять від постачальників приймають відповідно до встановлених процедур, так як це забезпечує, при необхідності, можливість пред'явлення претензій.

Якщо при надходженні цінностей немає зауважень щодо їх фактичної кількості, якості та немає розбіжностей із супровідними документами тоді факт їх надходження підтверджують оформленням прибуткового ордера форми М-4. Прибуткові ордери виписуються на кожний номенклатурний номер або партію запасів.

У випадку виявлення відхилень по вище перерахованих позиціях на підприємстві складають акт про прийняття матеріалів за формою М-7. При цьому даний акт складає створена за наказом директора комісія, до складу якої включають завідувача складом (який є матеріально відповідальною особою) і представник постачальника (при відсутності останнього акт складається за участю представника незацікавленої організації). Таких випадків на досліджуваному підприємстві впродовж досліджуваного періоду не було.

Як зазначалось вище виробничі запаси можуть бути придбані матеріально відповідальними (підзвітними) особами в роздрібній торговельній мережі за рахунок коштів, виділених на господарські потреби. На досліджуваному підприємстві таким чином надходять лише матеріальні цінності які носять допоміжний характер і не використовуються, як правило, безпосередньо у виробничому процесі. Це різного роду канцелярське приладдя та допоміжні матеріали.

У ролі супровідного документу при цьому виступають є товарний чек. Для підтвердження оплати до товарного чека повинні бути додані належним чином оформлені чек РРО або квитанція прибуткового касового ордера.

На запаси, що надійшли через підзвітну особу, складаються прибуткові ордери, а на товарних чеках, доданих до авансового звіту, проставляються відмітки завідуючого складом з посиланням на номери прибуткових ордерів.

Документи якими оформляється надходження виробничих запасів на підприємство після їх складання передаються в бухгалтерію на опрацювання. В процесі якого звертають увагу на наступні моменти:

- відповідність виконання умов укладеного контракту (оплата страхування, транспортних витрат тощо);
- правильність таксування первинних документів для визначення облікової ціни отриманих запасів із врахуванням послуг посередника, транспортних витрат, мита та інших витрат;
- наявність і правильність оформлення податкової накладної та реєстрація її в реєстрі податкових накладних, що дає право на отримання податкового кредиту.

Усі первинні документи на оприбуткування виробничих запасів на досліджуваному підприємстві фіксують на комп'ютері за допомогою відповідного програмного забезпечення.

Як уже було зазначено вище, на досліджуваному підприємстві використовують ряд типових первинних документів, при цьому частина з них оформляється за допомогою ПЕОМ, а частина від руки з послідуною фіксацією

інформації в електронному вигляді з метою обробки бухгалтерських даних та формування облікових регістрів та звітності. Аналіз використання типових документів з руху виробничих запасів на Кам'янець-Подільському колективному швейному підприємстві наведено в таблиці 2.6.

Таблиця 2.6

Використання форм первинних документів з обліку надходження
виробничих запасів на Кам'янець-Подільському колективному швейному
підприємстві

№ форми	Назви документів	Відмітка, щодо використання на підприємстві
Для обліку сировини і матеріалів		
М-1	"Журнал обліку вантажів, що надійшли"	Ні
М-26	"Довіреність" (на сьогоднішній день не є типовою формою та не обов'язковою)	Так
М-3	"Журнал реєстрації довіреностей" (на сьогоднішній день не є типовою формою та не обов'язковою)	Так
М-4	"Прибутковий ордер" –	Так
М-7	"Акт про приймання матеріалів"	Так
М-12	"Картка № складського обліку матеріалів"	Ведеться в електронній формі
М-13	"Реєстр № приймання-здачі документів"	Ні
М-14	"Відомість обліку залишків матеріалів на складі"	Так
М-15	"Акт про приймання устаткування"	Немає потреби
М-15а	"Акт приймання - передачі устаткування до монтажу"	Немає потреби
М-16	"Матеріальний ярлик"	Так
М-17	"Акт № про виявлені дефекти устаткування"	Немає потреби
М-18	"Сигнальна довідка про відхилення фактичного залишку матеріалів від установлених норм запасу"	Ні
М-19	"Матеріальний звіт"	Так
М-21	"Інвентаризаційний опис №"	Так
М-23	"Акт № про витрату давальницьких матеріалів"	Так
Транспортні документи		
№ 1	Подорожній лист вантажного автомобіля у міжнародному сполученні (міжнародна)	Так
№ 2	Подорожній лист вантажного автомобіля (діє у межах України)	Так
№ 1-ТН	Товарно-транспортна накладна	Так
№ 1-ТЗ	Талон замовника (при роботі автомобіля за погодинною формою оплати транспортних послуг)	Ні

Сформовано автором за даними підприємства та на основі джерела [69]

За результатами проведеного аналізу використання типових форм первинних документів можемо стверджувати, що на Кам'янець-Подільському колективному швейному підприємстві первинний облік надходження виробничих запасів організований за типовими формами. Як недолік можна виділити той факт, що із системи документування виключено «Журнал обліку вантажів, що надійшли», проте його роль може виконувати окрема форма звіту, яка може бути сформована на ПЕОМ за окремим запитом користувача.

На нашу думку використання типових форм первинних документів, безперечно, має свої позитивні сторони, однак в певних випадках такий підхід не завжди забезпечує формування необхідної інформації з врахуванням специфіки діяльності підприємства чи застосовуваних технологій.

Якщо розглядати досліджуване підприємство, то на наш погляд мало уваги приділяється специфіці організації первинного обліку допоміжних матеріалів. Номенклатура таких запасів є досить великою, їх розпізнавання ускладнене тим, що такі матеріали є досить подібної форми, вигляду, розміру та призначення. А це в свою чергу створює труднощі в контролі за ними. Також при послідуєчому контролі таких матеріалів, зокрема, в процесі проведення інвентаризації витрачаються значні витрати часу на фактичний підрахунок матеріалів, що не оправдовує себе до певної міри та суперечить принципу суттєвості.

З таких міркувань вважаємо, що облік допоміжних матеріалів, до яких насамперед відносимо фурнітуру на досліджуваному підприємстві доречно здійснювати:

- за групами матеріалів, сформованими за визначеною ознакою, а саме: призначенням (пальтова, костюмна, брючна, кольором, формою тощо);
- у кількісному вимірі (штуках) та вазі (грамах, кілограмах).

Це значно спростить складський облік фурнітури та забезпечить своєчасність надходження інформації.

З таких міркувань доречним є в первинних документах з обліку фурнітури поряд з кількістю одержаних матеріальних цінностей проставляти їх вагу,

визначену в результаті фактичного зважування і визначенням маси одиниці запасу. Це, в свою чергу, викликає необхідність введення нових граф в прибутковий ордер та картку складського обліку. Це не викличе додаткових труднощів чи матеріальних витрат так як вказані документи оформляються на підприємстві за допомогою ПЕОМ.

Отож у прибутковому ордері при прийомі фурнітури, та в картці складського обліку пропонуємо виділити вищезазначені реквізити табл. 2.7 та 2. 8.

Таблиця 2.7

Удосконалена картка складського обліку фурнітури

Кам Под КШП								Код по ЄДРПОУ 00310002			
Картка № 1 складського обліку фурнітури											
Склад	Сте-лаж	Осе-ре-док	Форма	Приз-на-чення	Колір	Роз мір	Номенк-латурний номер	Одиниця виміру		Ціна	Но-рма за-пасу
								назва			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	17		<i>Круглі</i>	<i>Паль-тові</i>	<i>Чорні</i>		254	<i>шт.</i>	<i>кг.</i>	8,00	
Найменування матеріалу <i>Гудзики</i>											
Дата за-пису	Но-мер доку-мента	Поряд ковий номер запису	Від кого отримано або кому видано	Прибуток		Видаток		Залишок		Конт роль (підпис і дата)	
				к-сть (шт.)	<i>вага (кг.)</i>	к-сть (шт.)	<i>вага (кг.)</i>	к-сть (шт.)	<i>вага (кг.)</i>		
14	15	16	17	18	<i>19</i>	20	<i>21</i>	22	<i>23</i>	24	
								150	<i>3,0</i>		
01.10	354	1	ФОП Козак А.П.	100	<i>2,0</i>			250	<i>5,0</i>		

*Примітка. Курсивом виділено запропоновані реквізити
Запропоновано автором*

Таким чином, включення до типових прибуткового ордеру та картки складського обліку матеріалів додаткових граф, які міститимуть інформацію про вагу допоміжних матеріалів (фурнітури), спростить складський облік.

А також спроститься контроль цих матеріалів, так як не вимагатиме обов'язкового перерахування цінностей (достатньо їх зважування при відпуску чи інвентаризації з послідуочим перерахунком).

Безперервність здійснення виробничого процесу передбачає систематичне надходження виробничих запасів на підприємство. А тому, важливою ділянкою облікової роботи є процес документального оформлення їх руху.

Удосконалена форма прибуткового ордеру

Кам Под КШП				Код по ЄДРПОУ 00310002						
Прибутковий ордер № 10/23										
№	Дата складання	Код виду операції	Склад	Постачальник		Кореспондуючий рахунок		Номер супровідного документа		
				найменування	код	Рахунок, субрахунок	Код аналіт обліку			
10/23	01.10	-	№1	ФОП Козак А.П.			631		641	
Матеріальні цінності		Одиниця виміру		Прийнято фактично		Ціна (грн)	Сума	Умовна вага одиниці матеріалу (кг.)	Порядковий номер за складською картотекою	
Найменування. Сорт.	№ номенклатурний	Код	Найменування	Кількість	Вага (кг)					
1	2	3	4	4	5	6	7	8	9	10
Гудзики	20511	05	шт.	кг.	100	2	8-00	800-00	0,02	54
Прийняв –Столярчук–										

*Примітка. Курсивом виділено запропоновані реквізити
Запропоновано автором*

Відповідно до вимог організації бухгалтерського обліку на підприємстві рух документів, в тому числі і з обліку надходження запасів, повинен регламентуватися графіком документообороту. Документ з такою назвою має місце і на досліджуваному підприємстві, проте графік, який використовується не відповідає вимогам і не може виконувати в повній мірі своєї функції, так як містить надто обмежену інформацію (табл. 2.9), а тому потребує вдосконалення.

Таблиця 2.9

Фрагмент графіку документообороту, який застосовується на
Кам'янець-Подільському колективному швейному підприємстві

№ п/п	Перелік документів, які здаються в бухгалтерію	Відповідальна особа за складання і здачу документів	Строк здачі документів	Підпис відповідальної особи	Особа, яка приймає і перевіряє документи	Особа, що затверджує документи
1	Прибутковий ордер	Завідувач складом, ППП	На дату приймання	підпис	ПБ	ПБ
2	Акт приймання матеріалів	Комісія, Голова комісії, ППП	На дату приймання	підпис	ПБ	ПБ

Складено автором за даними підприємства

У табл. 2.10 запропоновано графік документообігу в частині первинних документів з придбання виробничих запасів.

Таблиця 2.10

Пропонований графік документообігу первинних документів з надходження виробничих запасів

Найменування документа	Призначення документа	Створення документів						Перевірка та опрацювання документів			Передача в поточний архів	
		Кількість примірників	Відповідальний за оформлення	Підстава для створення	Строк виконання	Особи, які підписують документ	Строк подання на перевірку	Відповідальний за перевірку та обробку	Форма подання	Обробка і узагальнення даних	Виконавець	Термін передачі
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Прибутковий ордер	Оприбуткування матеріальних цінностей	1	Завідуючий складом	Супровідний документ постачальника	У день одержання цінностей	Завідуючий складом	Кожного 11; 21; 30 (31) числа	Бухгалтер	«Реєстр приймання-здачі»; «Матеріальний звіт»	Запис в Облікові реєстри	Бухгалтер	Кожного 5-го числа
Акт приймання матеріалів	Оприбуткування цінностей при виявленні розбіжностей між фактичними і зазначеними у документах даними	2	Комісія за участю представника від постачальника	Супровідний документ постачальника	У день надходження цінностей	Члени комісії	1. Кожного 11; 21; 30 (31) числа 2. У день оформлення	1. Бухгалтер 2. Юрист	1. «Реєстр приймання-здачі»; «Матеріальний звіт» 2. Бланк документа	1. Запис в облікові реєстри 2. Оформлення претензійного листа	Бухгалтер Юрист	Кожного 5-го числа

Запропоновано автором

На нашу думку така форма графіку більш чітко відображає усі сторони та етапи руху документів, встановлює чіткі рамки у взаємовідносинах між учасниками облікового процесу, їх правами та обов'язками.

Синтетичний облік виробничих запасів на Кам'янець-Подільському колективному швейному підприємстві ведеться на рахунках другого класу згідно вимог чинного законодавства.

Рахунок 20 «Виробничі запаси» призначено для узагальнення інформації про наявність і рух належних підприємству запасів сировини і матеріалів, будівельних матеріалів, запасних частин, палива, тари й тарних матеріалів, відходів основного виробництва.

На досліджуваному підприємстві при формуванні облікової політики затверджено робочий план рахунків за яким до рахунку 20 «Виробничі запаси» відкривається ряд субрахунків які враховують специфіку діяльності підприємства та наявність відповідних запасів (табл. 2.11)

Таблиця 2.11

Використання субрахунків рахунку 20 «Виробничі запаси»
на Кам'янець-Подільському колективному швейному підприємстві

Субрахунки рахунку 20 «Виробничі запаси»	Які використовуються підприємством
201 «Сировина й матеріали»	Використовується
202 «Купівельні напівфабрикати та комплектуючі виробу»	Не використовується
203 «Паливо»	Використовується
204 «Тара, тарні матеріали»	Не використовується
205 «Будівельні матеріали»	Не використовується
206 «Матеріали, передані в переробку»	Відсутній об'єкт обліку
207 «Запасні частини»	Використовується
208 «Матеріали сільськогосподарського призначення»	Відсутній об'єкт обліку
209 «Інші матеріали»	Використовується

Складено автором за даними підприємства

По дебету рахунку 20 «Виробничі запаси» та його субрахунків відображають надходження відповідних запасів на підприємство та збільшення їх вартості в результаті дооцінки, а по кредиту – передачу запасів у виробництво, а також зменшення вартості запасів внаслідок уцінки [24].

Як і передбачено інструктивними матеріалами на субрахунку 201 «Сировина й матеріали» ведеться облік наявності і руху основних матеріалів, а також допоміжні матеріали, які використовуються у виробництві або для господарських потреб.

До даного субрахунку на підприємстві відкривають два субрахунки другого порядку:

201.01 «Основні матеріали» (обліковують тканину (основну));

201.02 «Допоміжні матеріали» (обліковують допоміжні матеріали (тканина (підкладка), нитки, гудзики інша фурнітура).

Субрахунок 203 «Паливо» використовують для відображення руху палива, яке використовують для потреб власного автотранспорту. На підприємстві не дані матеріальні цінності займають невелику питому вагу. Окремих ємкостей на підприємстві для зберігання пального немає, тай у цьому нема потреби. Заправка автомобілів здійснюється за укладеним договором на АЗС «ОККО» і обліковується лише пальне в баках автомобілів.

Крім того на даному рахунку обліковують тверде паливо яке використовують для обігріву приміщень підприємства.

Для обліку запасних частин для виробничого обладнання використовують субрахунок 207 «Запасні частини». Запасні частини до автомобілів, та інших пристроїв тут не обліковують, а відображають в складі субрахунку 209 «Інші матеріали».

Усі інші виробничі запаси, які не відображаються на субрахунках субрахунку 201 «Сировина й матеріали», Субрахунок 203 «Паливо» та 207 «Запасні частини» знаходять своє відображення на субрахунку 209 «Інші матеріали» сюди відносять: будівельні матеріали які використовують для поточного ремонту, запасні частини які використовуються в ремонті основних засобів які безпосередньо незадіяні на виробничих лініях, тара, ведуть облік відходів виробництва та інших матеріальних цінностей.

Виробничі запаси обліковують за місцями їх зберігання, а на досліджуваному підприємстві такими є склад та виробничі цехи.

Аналітичний облік виробничих запасів ведеться за місцями зберігання та однорідними групами.

Слід зазначити що надходження таких запасів не є великим через специфіку організації роботи підприємства в основному на давальницьких умовах.

Розглянемо типові операції з придбання виробничих запасів на досліджуваному підприємстві на реальних прикладах і порівняємо кореспонденцію рахунків, яка складається на підприємстві з типовою (табл.2.12). При цьому слід зазначити, що придбання виробничих запасів на досліджуваному підприємстві практикується лише на умовах попередньої оплати.

Таблиця 2.12

Відображення придбання запасів на Кам'янець-Подільському колективному швейному підприємстві

№ п/п	Зміст операції	Кореспонденція рахунків				Сума, грн.
		типова		на підприємстві		
		Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	
1	Перераховано кошти (передплата) постачальникові запасів (сума з ПДВ)	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	5496.00
2	Нараховано податковий кредит з ПДВ	641 «Розрахунки за податками»	644 «Податковий кредит»	641 «Розрахунки за податками»	644 «Податковий кредит»	916.00
3	Одержано від постачальника та оприбутковано виробничі запаси (сума без ПДВ)	20 «Виробничі запаси»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	20 «Виробничі запаси»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	4580.00
4	Відображено податковий кредит з ПДВ	644 «Податковий кредит»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	644 «Податковий кредит»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	916.00

Складено автором за даними підприємства

Розглянемо зведену інформацію з відображення операцій по дебету рахунку 20 «Виробничі запаси» на досліджуваному підприємстві (табл. 2.13)

Таблиця 2.13

Операції по дебету рахунку 20 «Виробничі запаси» на Кам'янець-Подільському колективному швейному підприємстві за 2018 рік

№ п/п	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
1	Оприбутковано тканину від постачальників	201 «Сировина й матеріали» (201.01 «Основні матеріали»)	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	96512,52
2	Оприбутковано підкладку від постачальників	201 «Сировина й матеріали» (201.01 «Основні матеріали»)	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	10574,84
3	Оприбутковано технологічну тканину від постачальників	201 «Сировина й матеріали» (201.01 «Основні матеріали»)	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	16784,12
4	Оприбутковано фурнітуру від постачальників	201 «Сировина й матеріали» (201.02 «Допоміжні матеріали»)	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	35466,00
5	Оприбутковано нитки	201 «Сировина й матеріали» (201.02 «Допоміжні матеріали»)	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	9821,50
6	Проведено заправку автомобілів підприємства на АЗС	203 «Паливо»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	25421,00
7	Придбано запасні частини для поточного ремонту обладнання	207 «Запасні частини»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	18457,33
8	Придбано мастило для технологічного обладнання через підзвітних осіб	209 «Інші матеріали»	372 «Розрахунки з підзвітними особами»	4220,00
9	Придбано будівельні матеріали для поточного ремонту будівель	209 «Інші матеріали»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	5772,00
10	Оприбутковано відходи виробництва (лоскут)	209 «Інші матеріали»	23 «Виробництво»	7845,00
11	Виявлені лишки фурнітури при інвентаризації	201 «Сировина й матеріали»	719 "Інші доходи від операційної діяльності"	490,00

Складено автором за даними підприємства

З даних таблиць видно, що кореспонденція рахунків при відображенні комплексу операцій руху виробничих запасів, яка складається на підприємстві повністю співпадає з типовою і загалом відповідає вимогам чинного законодавства.

Загальну схему обліку виробничих запасів в досліджуваному підприємстві можна зобразити схематично (рис.2.3).

Рис.2.3. Загальна схема відображення в обліку виробничих запасів на Кам'янець-Подільському колективному швейному підприємстві

Складено автором за даними підприємства

Завідувач складом (матеріально-відповідальна особа) в кінці кожного дня представляє в бухгалтерію первинні документи на отримання та видачу матеріальних цінностей. На основі даних документів формується звіт матеріально відповідальної особи.

Далі опрацювання інформації здійснюється на ПЕОМ. При цьому слід мати на увазі, що документи на оприбуткування цінностей від постачальників потребують додаткового ручного введення в базу даних.

За результатами опрацювання отримують вихідні форми, які наведено в додатках.

2.3. Облік використання виробничих запасів та його вдосконалення

Іншою важливою складовою обліку виробничих запасів є своєчасне та правильне відображення їх використання та списання. Від цієї процедури в значній мірі залежить собівартість випущеної продукції, адже в її структурі, по виробках які виготовлені з сировини закупленої за власні кошти, на досліджуваному підприємстві вона коливається від 78 до 85 відсотків.

Надзвичайно серйозне відношення до обліку виробничих запасів, зокрема тканини, обумовлюється ще і тим фактом, що швейне виробництво характеризується відносно низьким коефіцієнтом її використання в залежності від фасону виробів та від технології розкрою. Загалом по галузі даний показник перебуває в межах 86%, на досліджуваному підприємстві завдяки запровадженню нових технологій розкрою вдалось підвищити його до 91 відсотка.

Організуючи облік виробничих запасів на підприємстві слід враховувати в першу чергу технологію виробництва. Стосовно швейної галузі, до якої і належить досліджуване підприємство, можемо виділити наступні ключові фактори: застосовувана технологія пошиву; спеціалізація цехів (підготовчий, експериментальний, розкрійний, швейний); ступінь застосування спеціалізованих форм первинних документів; номенклатура запасів, що використовуються у виробничому процесі.

Для обліку та контролю за використанням виробничих запасів на Кам'янець-Подільському колективному швейному підприємстві використовується ряд спеціалізованих первинних документів швейної галузі (рис. 2.4.).

Зазначим, що тканина із складу підприємства передається в підготовчий цех, де здійснюють перемірювання тканини та її розбраковку і виявляють (при наявності таких) приховані дефекти.

Після проведення відповідних процедур на кожен відріз (розбракований кусок) тканини виписують паспорт (галузєва форма № 1-ш) в двох екземплярах, один із них прикріплюється безпосередньо до відрізу тканини, а другий залишається в підготовчому цеху.

Рис. 2.4. Галузеві форми первинних документів обліку руху матеріалів

Складено автором за даними підприємства

На наступному етапі за даними паспортів тканини за кожним артикулом та партією матеріалів складається промірочна відомість (галузева форма № 2-ш). В промірочній відомості зазначають наступні величини: загальна довжина

партії тканини; розмір кожного куска. Ці величини зазначають в двох розрізах за документом постачальника і результатами проведених вимірів.

Далі проводять конфекціонування, тобто здійснюють підбір кусків тканини для окремих моделей з метою мінімізації відходів. Даний процес на сьогодні значно спрощений завдяки використанню спеціалізованого програмного забезпечення в підготовчому цеху на основі даних другого примірника паспортів матеріалу.

На досліджуваному підприємстві використовують розрахунок, який називається багато настільним. Суть його полягає в тому, що в один кусок тканини умовно укладають полотна для настилу не однієї, а декількох різних довжин. Підсумовуючи довжини цих полотен в різних комбінаціях визначають варіант, при якому залишки будуть мінімальними. На сьогоднішній день такі розрахунки проводяться за допомогою ПЕОМ і за результатами отримують оформлену карту розрахунку матеріалу (галузева форма № 5-ш), яка на Кам'янець-Подільському колективному швейному підприємстві складається на один артикул тканини.

Роздрукована карта розрахунку разом з паспортами кусків тканини та самим матеріалом передається у розкрійний цех для виготовлення деталей крою. Крім того інформація зазначена в цих документах в електронному вигляді також надходить в розкрійний цех.

Процес відображення операцій в розкрійному цеху відображає специфіку технологій розкрою на Кам'янець-Подільському колективному швейному підприємстві, від якої в значній мірі залежить економічність і результативність роботи. При цьому технологічно виділяють такі взаємопов'язані операції:

Процес розкроювання тканини на швейних підприємствах складається з окремих, але взаємопов'язаних операцій, основними з яких є:

- настилання полотнищ;
- перевірка якості настилання;
- лазерна розмітка контурів деталей на верхнє полотно настилу;

- викроювання деталей виробу.
- комплектування деталей крою.

На досліджуваному підприємстві настилення полотен здійснюють «лицем до лица». Цей метод є найбільш ефективним, не потребує особливого контролю за симетричним розміщенням деталей виробу і дає змогу більш економічно викласти лекала, що сприяє ефективному використанню матеріалів.

На верхньому полотні настилу тканини виводять контури деталей, які підлягають викроюванню. Ця операція здійснюється із застосуванням комп'ютерних технологій викроювання. Розрахунок здійснюється автоматично, але є можливість коригування розміщення деталей в ручному режимі.

На цьому етапі контрольним моментом є визначення ефективності використання матеріалу.

Процес розкроювання матеріалів на Кам'янець-Подільському колективному швейному підприємстві здійснюють за допомогою універсальної розкрійної машини.

Ці операції розкрійного цеху оформляються Картою розкрою (галузева форма б–ш), яка складається з двох розділів і двох накладних. Перший розділ є розпорядженням для розкрійного цеху де вказано інформацію про модель, фасон, ріст, розмір та найменування швейного виробу, метод настилу, довжину та кількість полотнищ, норми витрачання тканини на одиницю виробу, обметування та припуск. Другий розділ є фактично звітом про виконання поставленого завдання.

Недоліком у заповненні даного документу на досліджуваному підприємстві є той факт, що в ньому величину одержаних зворотних відходів зазначають у загальному їх вимірі без конкретизації груп вагового і вимірного лоскоту. Внаслідок чого немає можливості відслідкувати ефективність використання таких відходів.

Виготовлений крій комплектується у пачки, з забезпеченням повного комплекту всіх необхідних деталей одного виду продукції.

Укомплектовані пачки передаються до швейного цеху підприємства

оформляючи «Маршрут-накладну» (галузева форма № 11–ш).

Оформлені на виробництві первинні документи передаються до бухгалтерії підприємства де здійснюється їх подальше опрацювання. На основі цих даних в кінці місяця оформляють «Відомість обліку використання тканини» (галузева форма № 9–ш). цим документом узагальнюють інформацію про фактичне витрачання тканини за кожною моделлю виробу та втрату від уцінки зворотних відходів. Паралельно також складають «Відомість обліку витрачання тканини за артикулами виробів» (галузева форма № 10–ш).

Для узагальнення інформацію про кількість виготовлених і зданих на склад готових швейних виробів за кожною картою розкрою на основі маршрут-накладних складають «Карту обліку руху крою на виробництві».

Розглянемо зведену інформацію з відображення операцій по кредиту рахунку 20 «Виробничі запаси» на Кам'янець-Подільському колективному швейному підприємстві (табл. 2.14)

Таблиця 2.14

Операції по кредиту рахунку 20 «Виробничі запаси» на Кам'янець-Подільському колективному швейному підприємстві за 2018 рік

№ п/п	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
1	Передано тканину в розкрійний цех	23 «Виробництво»	201 «Сировина й матеріали» (201.01 «Основні матеріали»)	16512,52
2	Передано підкладку в розкрійний цех	23 «Виробництво»	201 «Сировина й матеріали» (201.01 «Основні матеріали»)	974,84
3	Передано технологічну тканину в розкрійний цех	23 «Виробництво»	201 «Сировина й матеріали» (201.01 «Основні матеріали»)	1784,12
4	Передано фурнітуру в цех пошиву	23 «Виробництво»	201 «Сировина й матеріали» (201.02 «Допоміжні матеріали»)	2354,00
5	Передано нитки в цех пошиву	23 «Виробництво»	201 «Сировина й матеріали» (201.02 «Допоміжні матеріали»)	921,30

Продовження таблиці 2.14

1	2	3	4	5
6	Списано пальне за подорожніми листами легкового автомобіля	92 «Адміністративні витрати»	203 «Паливо»	8251,00
7	Списано пальне за подорожніми листами вантажного автомобіля	91 «Загальновиробничі витрати»	203 «Паливо»	17170,00
8	Використано запасні частини на поточний ремонт технологічного обладнання	23 «Виробництво»	207 «Запасні частини»	16113,93
9	Використано мастило для технологічних потреб	92 «Адміністративні витрати»	209 «Інші матеріали»	4220,00

Складено автором за даними підприємства

Враховуючи специфіку швейного виробництва вважаємо за необхідне внести пропозиції щодо організації обліку виробничих запасів з використанням додаткових рахунків аналітичного обліку (рис. 2.5).

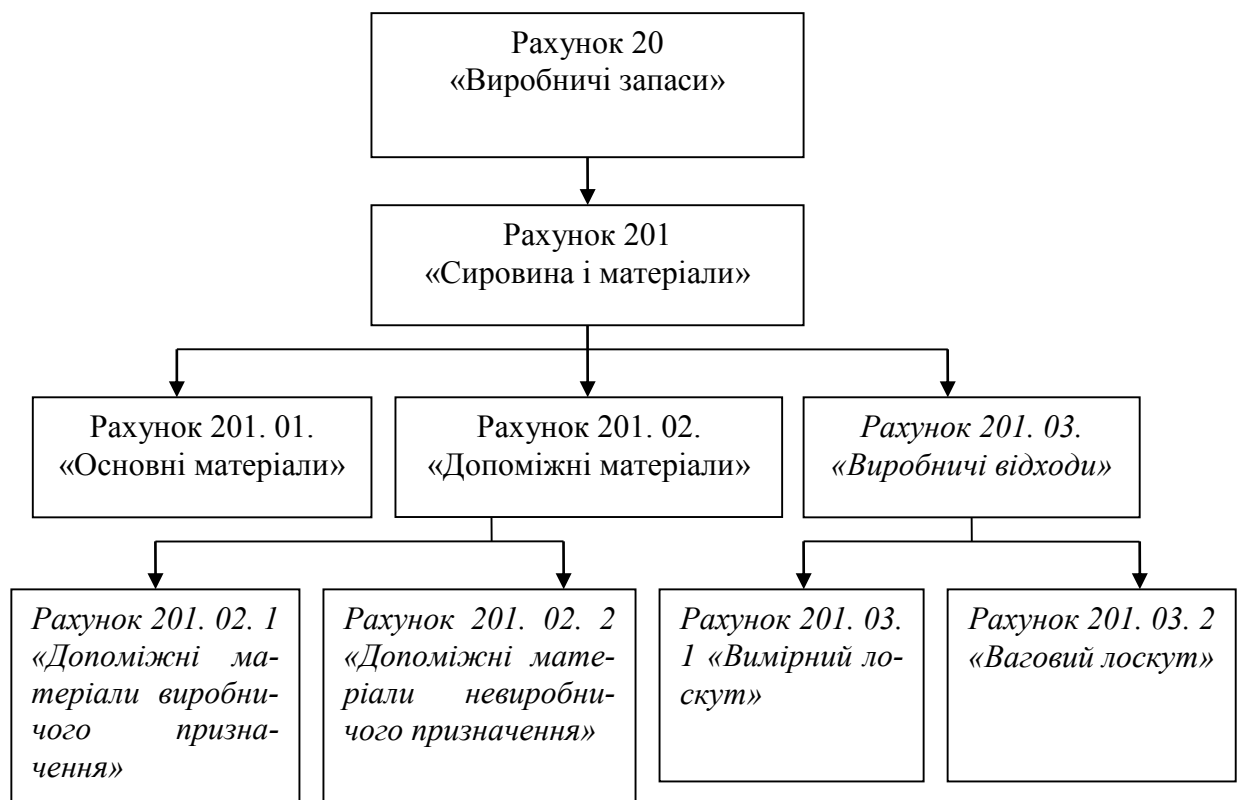

Рис. 2.5. Організація обліку матеріалів у системі рахунків

Складено автором за даними підприємства

На наш погляд, розширення аналітичності повинне бути спрямоване поглиблення деталізації інформації про склад допоміжних матеріалів за їх призначенням та роллю у процесі виробництва.

Для здійснення такого задуму доречно ввести додаткові субрахунки послідуєчих порядків:

201.02.1 «Допоміжні матеріали виробничого призначення» (для обліку фурнітури);

201.02.2 «Допоміжні матеріали невиробничого призначення» (для обліку всіх інших видів допоміжних матеріалів, які забезпечують процес їх виготовлення).

Крім того на досліджуваному підприємстві недостатньо уваги, на наш погляд, приділяється питанням обліку виробничих відходів, а від їх використання можна отримати додаткові надходження. А тому з метою налагодження їх ефективного обліку пропонуємо запровадити новий субрахунок 201.03. «Виробничі відходи» за групами вимірного і вагового лоскуту відповідно до споживчої цінності.

Так облік відходів тканини, довжина яких становить понад один метр, пропонуємо здійснювати на субрахунку 201.03.1 «Вимірний лоскут».

У складі вагового лоскуту будуть відображатись відходи довжиною до одного метру, для обліку яких запропоновано до використання субрахунок 201.03.2 «Ваговий лоскут».

Це дозволить більш ефективно контролювати використання виробничих відходів з метою зменшення собівартості готової продукції.

Надані пропозиції щодо удосконалення процесу обліку використання виробничих запасів можуть бути використані в практичній діяльності підприємств, так як створюють важливі передумови організації внутрішньогосподарського контролю за ефективністю їх витрачання.

2.4. Особливості обліку давальницької сировини

Особливістю сьогодення швейного виробництва є виготовлення продукції на замовлення. Досліджуване підприємство надає послуги з переробки давальницької сировини як для вітчизняних замовників так і для іноземних. При чому останні займають основну масу завантаження виробничих потужностей Кам'янець-Подільського колективного швейного підприємства.

Основними нормативними документами, які регулюють порядок здійснення операцій з переробки давальницької сировини Митний кодекс України [45] та Податковий кодекс України [57].

В діючих нормативних документах чітко прописані критерії якими слід керуватися при віднесенні операцій до таких, що відповідають трактуванню як «операції з давальницькою сировиною». Перелік таких критеріїв згруповано та наведено на рис.2.6.

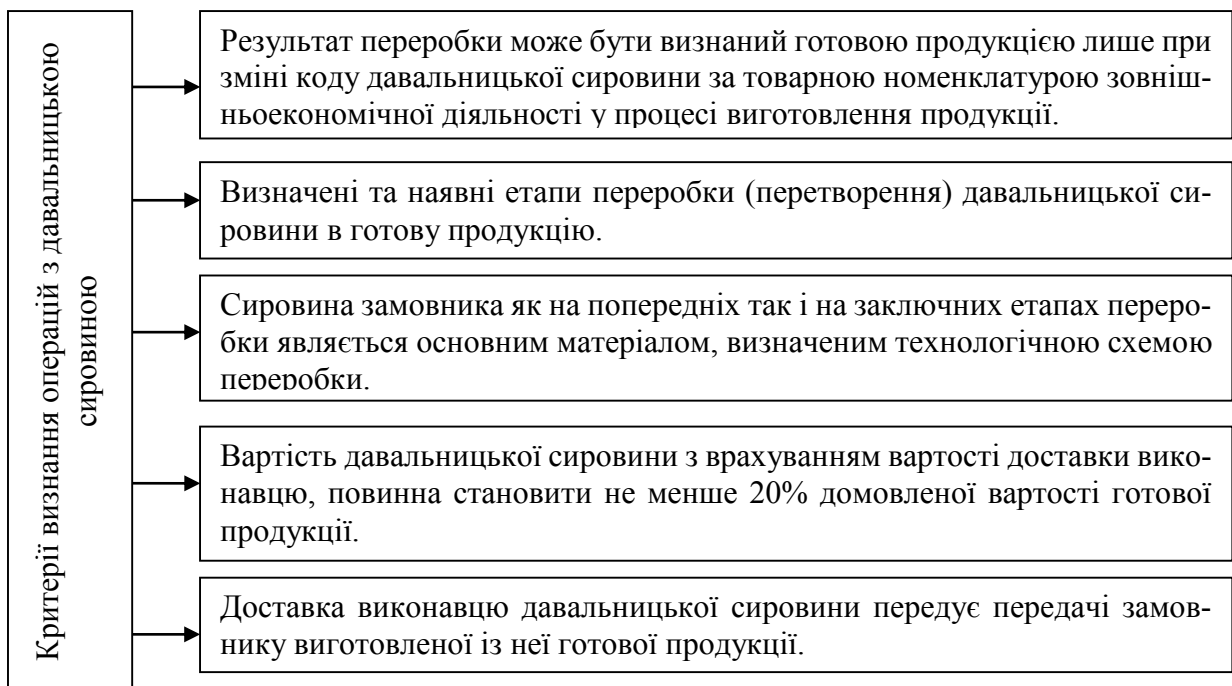

Рис. 2.6. Критерії за якими господарські операції відносяться до операцій з давальницькою сировиною

Побудовано автором на основі джерел [57, 45]

Кам'янець-Подільське колективне швейне підприємство, як уже зазначалось вище постійно укладає як короткострокові так і довгострокові контракти із зарубіжними партнерами саме на давальницьких умовах, які повністю відповідають переліченим критеріям.

Слід наголосити, що проведення таких операцій значно ускладнює облік виробничих запасів, так як такі операції значно відрізняються від здійснення звичайних господарських операцій та мають специфічні особливості документального оформлення, обліку та оподаткування.

Насамперед слід зазначити, що облік таких матеріалів та технологічних операцій здійснюється окремо від таких, що проводяться в рамках виконання звичайних замовлень. Проте враховуючи реалії підприємства та певну обмеженість в виробничих та складських площах зберігання матеріальних цінностей, які використовуються за обома схемами виробництва здійснюється в одному приміщенні складу із забезпеченням їх розташування на окремих стилажах, так само здійснюється в виконання виробничих операцій на одних і тих же технологічних лініях паралельно, що також ускладнює технологію обліку на підприємстві.

Процес відображення операцій з давальницькою сировиною іноземних замовників на Кам'янець-Подільському колективному швейному підприємстві проводиться за схемою наведеній нижче.

Насамперед щодо особливостей складського обліку таких матеріалів слід зазначити, що завідуючий складом усі операції щодо руху давальницьких матеріалів оформляє щоденними записами в тому ж порядку і на основі даних первинних документів, форми яких використовуються для обліку руху власних активів підприємства.

В кінці кожного місяця завідуючий складом складає і подає до бухгалтерії підприємства «Звіт про рух матеріалів», при цьому звіт за даною формою складається окремо по власних виробничих запасах та по запасах отриманих як давальницька сировина, а по останніх поділяється окремо по кожному за-

мовнику окремо. Дані звіти перевіряються працівником бухгалтерії, і слугують основою для подальшого відображення операції з руху виробничих запасів на рахунках бухгалтерського обліку.

Специфічним в плані відображення давальницької сировини є той момент що вказаний звіт про рух матеріалів може складатися не лише за результатами роботи за місяць, а у випадку якщо вся продукція виготовлена на давальницьких умовах відправлена нерезиденту протягом м'яся, то відразу після відвантаження такої продукції.

Операції з давальницькою сировиною мають ряд специфічних етапів, кожен з яких має специфічні особливості обліку та документального оформлення (рис.2.7).

Рис. 2.7. Послідовність операцій з давальницькою сировиною

Побудовано автором на основі даних підприємства

Відправною точкою у взаємовідносинах між контрагентами є договір (контракт), так як випадку Кам'янець-Подільського колективного швейного підприємства замовниками виступають іноземні партнери таким виступає зовнішньоекономічний контракт на переробку. Специфічною особливістю такого контракту є те, що до нього додаються в обов'язковому порядку технологічні схеми переробки сировини, яка передається у переробку.

Особливе місце в контракті відводиться питанням форм розрахунків за надані послуги з переробки, при цьому можливі такі варіанти:

- грошовими коштами;
- частиною давальницької сировини;
- готовою продукцією.

Так як на досліджуваному підприємстві давальницька сировина підлягає переробці у повному обсязі її одержання то процедура митного оформлення значно спрощена, адже в такій ситуації передбачено оформлення однієї вантажно-митної декларація з відміткою «давальницька сировина».

При цьому оформляється простий вексель на сплату ввізного мита, податків та зборів. Граничний термін платежу за простим векселем встановлений у 90 календарних днів з дати оформлення вантажно-митної декларації, цього часу вистачає для переробки отриманої сировини і відвантаження готової продукції.

Так як готова продукція вивозиться закордонним замовником в повному обсязі, як і при ввезенні сировини оформляється одна вантажно-митна декларація на вивіз, вона є підставою для погашення векселя, виданого при ввезенні давальницької сировини. Позитивним для підприємства є той факт, що такі операції не підпадають під квотування та ліцензування.

В операціях з давальницькою сировиною важливе місце займає питання зворотніх відходів. Так як їх подальше використання чи утилізація тягне за собою питання митного оформлення.

При цьому підприємство може поступити трьома варіантами: повернути їх замовнику, самостійно реалізувати в Україні, або ж утилізувати.

Незважаючи на обрану процедуру підприємство у зобов'язане отримати висновок торгово-промислової палати про склад, розмір та величину одержаних відходів.

Відходи, які отримуються від переробки давальницької сировини на Кам'янець-Подільському колективному швейному підприємстві згідно укладених контрактів та на основі отриманого висновку торгово-промислової палати підлягають утилізації, шляхом їх продажу підприємству, що надає послуги з переробки вторинної сировини, при цьому обов'язковим є договір на купівлю таких відходів.

Митне оформлення давальницької сировини здійснюється при наявності ряду документів, серед яких Кам'янець-Подільське колективне швейне підприємство представляє: інвойси (товарно-транспортний документ); сертифікат якості, специфікацію, санітарний паспорт (супровідні документи); акти експертизи Торгово-промислової палати, що засвідчує технологічну схему та акт на підтвердження кодів на давальницьку сировину та одержану готову продукцію внаслідок переробки цієї сировини.

Специфіка відображення в обліку давальницької сировини виходить з того, що вона не переходить у власність підприємства, а залишається у повній власності замовника. За таких обставин Кам'янець-Подільське колективне швейне підприємство немає права обліковувати її на балансових рахунках. З цією метою, як підприємство-виконавець замовлення давальницька сировина обліковується на окремому позабалансовому рахунку 022 «Матеріали, прийняті для переробки». Оцінюється така давальницька сировина за цінами, які визначені укладеним контрактом (табл. 2.15).

Незважаючи на те, що давальницька сировина не відображається в балансі підприємства, а обліковується на рахунках позабалансового обліку процедура її приймання на склад та процедура складського обліку залишається аналогічною до таких по відношенню обліку власних матеріальних цінностей.

Порядок відображення в обліку операцій з надходження та переробки
давальницької сировини

№ п.п.	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Дебет	Кредит	
1	Сплачено митні збори при ввезенні давальницької сировини	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	1540
2	Відображаємо нараховані митні збори	949 «Інші витрати операційної діяльності»	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»	1540
3	Видано простий вексель на суму ввізного мита і ПДВ	05 «Гарантії та забезпечення надані»	-	18800
4	Відображаємо надходження давальницької сировини	022 «Матеріали прийняті для переробки»	-	354800
5	Видано давальницьку сировину у переробку	-	022 «Матеріали прийняті для переробки»	354800

Складено автором за даними підприємства

Приймання на склад давальницької сировини на здійснює завідуючий складом. Разом з тим при прийманні давальницької сировини на склад не завжди можна виявити приховані недоліки, які виявляються лише під час процесу її переробки (настилу). Якщо виявляються такі недоліки і їх неможливо усунути в процесі проведення розкрою шляхом альтернативного варіанту розташування лекал, то передбачається процедура складання Комерційного акту, який складається впродовж п'яти днів з моменту виявлення невірних недоліків.

Так як давальницька сировина на досліджуваному підприємстві зберігається в одному складському приміщенні з власними запасами, то вважаємо за необхідне складський облік давальницької сировини здійснювати у «Книзі обліку руху давальницької сировини», відкритою за кожним іноземним замовником, за формою книги наведеною у таблиці 2.16.

Таблиця 2.16

Книга обліку руху давальницької сировини

Найменування замовника _____ Назва виробу <i>Піджак чоловічий</i>																				
Номер складу <i>I</i>																				
Завідуючий складом (прізвище) <i>Столярчук</i>																				
Порядковий номер	Найменування сировини, матеріалів, фурнітури	Надійшло на склад					Передано у переробку			Термін переробки	Одержано продукції		Одержано відходів				Відвантажено продукції та відходів			
		дата	Номер документа	Кількість	Ціна	Сума	Дата	Номер документа	Кількість		Дата та номер документа	Кількість	кількість		Дата	Номер	Кільк. продукції	Кількість відходів		
											«вагового» (кг)	вимірного (м)								
1.	Тканина драп (м)	1.03	523	1000	150	150000	2.03	Лзк 1	10	80	2.03 Талон1	4	2.03 Талон 2	0.8	1.0					
2.	Тканина драп (м)						3.03	Лзк 1	50		3.03 Талон2	18	3.03 Талон 4	1.3	2.7					
3.	Тканина драп (м)						4.03	Лзк 1	40		4.03 Талон3	17	4.03 Талон 6	-	0.8					
4.	Тканина драп (м)						5.03	Лзк 1	65		5.03 Талон4	32	5.03 Талон 8	-	0.7					

Запропоновано автором

В кінці кожного звітнього місяця, або після завершення виконання одержаного замовлення, завідуючий складом повинен подати до бухгалтерії «Зведений звіт руху давальницької сировини та готової продукції» який, після відповідної перевірки, буде реєстром аналітичного обліку.

Використання спеціальних книг повинно забезпечити наявність достовірних даних які необхідні для контролю за процесами надходження, передачі у виробництво, одержання продукції та її відвантаження іноземним партнерам-замовникам.

РОЗДІЛ 3

КОНТРОЛЬ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТА ЙОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ

3.1. Організація контролю використання виробничих запасів

На підприємствах аналогічних до Кам'янець-Подільського колективного швейного підприємства, враховуючи специфіку виробів та специфіку технологічного процесу ніяк не обійтися без значної номенклатури запасів, які перш за все представлені тканиною різного призначення, фурнітурою та іншими специфічними супутніми матеріалами. Важливим для управління процесами будь якого підприємстві є достовірність інформації про їх наявність, рух та забезпеченість ними, а вона в свою чергу залежить від двох основних параметрів – організації бухгалтерського обліку за наявністю запасів, і передачею у виробництво та внутрішньогосподарського контролю за ефективністю використання запасів в процесі виготовлення готової продукції. Таким чином забезпечується дві функції управління виробничими запасами підприємства, а саме контрольна та інформаційна, адже за допомогою належно організованого обліку здійснюється збирання, реєстрація і систематизація інформації про виробничі запаси підприємства і зібрана таким чином інформація слугує в подальшому основою для проведення оперативного контролю за ними та за ефективністю їх використання.

На основі проведеного дослідження можна зробити висновок, що стан обліку та контролю за використанням виробничих запасів на Кам'янець-Подільському колективному швейному підприємстві є задовільним, однак не зовсім відповідає сучасним вимогам управління собівартістю продукції, адже зорієнтований на ретроспективний аналіз інформації і як наслідок отримувана інформація в багатьох випадках не дозволяє приймати адекватні оперативні управлінські рішення.

Підтвердженням цього є той факт, що показники собівартості виготовленої продукції та кількість і вартість витрачених запасів контролюються тільки за результатами місяця. За таких обставин контрольна інформація яка отримується керівництвом може бути лише частково використаною при здійсненні оперативного аналізу діяльності підприємства. Також випускається з поля зору здійснення обліку відхилень від визначених норм витрачання матеріалів.

В умовах же сьогодення виникає необхідність змінити підходи до організації внутрішньогосподарського контролю на підприємстві загалом і, зокрема, за наявністю та рухом виробничих запасів, що ставитиме за мету їх раціональне використання і як наслідок усього цього процесу сприятиме підвищенню ефективності виробництва загалом.

Важливу роль для належного внутрішньогосподарського контролю наявності і руху виробничих запасів можуть відіграти встановлені норми їх витрачання.

За такого підходу облік виробничих запасів необхідно розглядати як послідовні стадії контролю за їх використанням на усьому шляху їх переміщення та перетворення. З теоретичної та практичної точки зору прийнято виділяти три форми контролю: попередній, поточний, послідуєчий. На стадії попереднього контролю відслідковується відпуск виробничих запасів зі складу в цехи де вони безпосередньо використовуються у виробництві. Поточний контроль передбачає відслідковування виробничих запасів з моменту їх отримання в цехах зі складу пошиття готових виробів. Послідуєчий контроль повинен забезпечити облік відхилень про використання виробничих запасів.

Контроль за наявністю та рухом виробничих запасів здійснюється шляхом поєднання ряду методів, які враховують як специфіку технології так і специфіку самих запасів. В нашому випадку це: контроль за розкромом тканини в розрізі партій; встановлення ліміту використання запасів; документування операцій; інвентаризація запасів.

Характеризуючи кожен з наведених методів відмітимо, що відпуск тканини у розкрійний цех проводиться за настилами і на партію переданої тканини оформляється Карта розкрою.

Порівнюючи фактичні і нормативні показники які отримані за кожною партією розкросених матеріалів необхідно визначати відхилення від встановлених норм. Виникнення відхилень спричинене цілим рядом специфічних факторів: питома вага моделей, що входять у виріб визначеного артикулу; розрозмір виробу; ріст виробу; довжина викладки лекал; встановлені припуски.

Додатково також можуть виникати відхилення, причинами яких є помилки та прорахунки працівників підприємства на різних стадіях руху та обробки виробничих запасів. Основна маса таких відхилень виникає в процесі здійснення настилання та розкроювання тканини.

Так в підготовчому цеху внутрішній контроль повинен бути зосередженим здійсненні перевірки дотримання норм одержання відходів на довжині настилу та на зменшенні величини міжлекальних випадів.

Сама констатація факту наявності перевитрат запасів повинна бути лише проміжною ланкою в системі належно організованого внутрішнього контролю за рухом виробничих запасів. Основною метою повинно бути усунення таких фактів з практики підприємства, а для цього необхідно встановити причини виникнення відхилень, а також і осіб, з вини яких вони виникли.

Специфікою основного запас в швейному підприємстві є те, що тканини мають різні властивості і, зокрема, властивість розтягування. А це з одного боку один із можливих напрямків зловживань, а з іншого фактор утворення непродуктивних залишків тканини.

Нажаль складське господарство Кам'янець-Подільського колективного швейного підприємства обладнане дещо застарілим обладнанням, що в деяких випадках не дозволяє встановити точний метраж тканини внаслідок дії динамічних факторів, що може призвести до утворення необлікованих залишків та в окремих випадках до зниження якості продукції в результаті деформації деталей крою.

Важливим моментом для підприємства є також і належний контроль за використанням фурнітури. Досягається він до певної міри видачею її у виробництво за лімітно-забірними картами чим забезпечується двосторонній контроль за кількістю виданих (одержаних) цінностей та залишком невикористаного ліміту. Проте цей механізм контролю є дієвим лише на етапі передачі фурнітури зі складу у виробництво. А контроль на етапі перебування фурнітури за місцями використання виробничих запасів у виробництві упускається. Цей недолік можна усунути запровадивши в практику підприємства

З цією метою за кожним виробничим підрозділом можна щодаки скласти «Відомість обліку допоміжних матеріалів виробничого призначення» (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Відомість обліку допоміжних матеріалів виробничого призначення
за березень 2019 р.

Назва підприємства: Кам-Под КШП Швейний цех

Найменування фурнітури	№ л.з.к	Артикул виробу	Кількість виробів		Видано		Використано		Відхилення +, -		Здано на склад
			план	факт	на одну вибу	на загальну кількість	на одну вибу	на загальну кількість	на одну вибу	на загальну кількість	
Гудзики чорні пальтові	135	64	100	90	5	500	5	450	-	+50	50
Гудзики костюмні чорні	142	135	70	70	10	700	10	700	-	-	-

Відомість склад:

Запропоновано автором

Використання даної відомості з одного боку забезпечить контроль за відхиленням від норм витрачання фурнітури, а з іншого контроль за повнотою повернення лишків на склад. Крім того вона відіграватиме роль і реєстру аналітичного обліку.

Важливим організаційним моментом внутрішньогосподарського контролю є факт його здійснення у всіх структурних підрозділах (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Етапи внутрішньогосподарського контролю виробничих запасів

Структурні підрозділи	Об'єкти внутрішньогосподарського контролю	Первинні документи	Відповідальні особи
Підготовчий цех	1. Розбраковка тканини: (контроль за кількістю шляхом перемірювання довжини і ширини, а також якістю матеріалів та виявлення внутрішніх дефектів); 2. Конфекціонування: (раціональний підбір кусків тканини для кожної моделі) та контроль за ефективним використанням тканини	Паспорт тканини; Промірочна відомість; Картка розрахунку матеріалів.	Керівник підготовчого цеху; Відділ технічного контролю; Бухгалтер; Бригадир.
Розкрійний цех	1. Контроль підготовки тканини до розкроювання (настилання); 2. Контроль за ефективністю використання полотниць тканини; 3. Контроль за дотриманням норм використання тканини; 4. Контроль за виявленими відхиленнями в результаті заміни артикулу тканини; 5. Контроль за кількістю відходів	Карта розкрою; Маршрут-накладна; Відомість обліку незавершеного виробництва; Супровідний реєстр; Відомість відхилень від норм витрачання в результаті заміни матеріалу.	Керівник розкрійного цеху; Бухгалтерія; Технолог; Бригадир; Майстер.
Швейний цех	1. Контроль кількості одержаного крою; 2. Контроль якості одержаного крою; 3. Контроль за дотриманням норм використання фурнітури; 4. Контроль за якістю виготовлених виробів; 5. Контроль за кількістю виготовлених виробів відповідно до кількості одержаного крою.	Маршрут-накладна; Акт-накладна; Лімітно-забірна карта; Контрольно-налітична відомість використання фурнітури.	Керівник швейного цеху; Відділ технічного контролю; Бухгалтерія; Майстер.
Бухгалтерія	1. Контроль за дотриманням норм витрачання матеріалу на одиницю виробу; 2. Контроль за використанням матеріалу на виготовлення певної моделі виробу; 3. Контроль за дотриманням норм витрачання матеріалу на артикул виробу; 4. Контроль за величиною незавершеного виробництва;	Карта розкрою; Відомість витрачання тканини на вироби за моделлю; Відомість обліку витрачання тканини на артикул виробу; Зведена відомість обліку руху незав. виробництва.	Керівник підприємства; Бухгалтерія.

Побудовано автором на основі даних підприємства

Такий підхід сприятиме розмежуванню відповідальності за їх використанням та забезпечить наявність інформації для оперативного аналізу ефекти-

вності функціонування цехів з метою прийняття необхідних управлінських рішень.

3.2. Контроль руху зворотних відходів

Важливим напрямком ефективного використання виробничих запасів є максимальне зменшення невикористовуваних відходів, що сприятиме підвищенню результативності діяльності підприємства загалом.

Цьому сприяє належна інформаційна база про появу таких відходів та їх розміри, яка повинна формуватися в системі бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю.

Поява відходів в у швейному виробництві є неминучим явищем, яке впливає з самого технологічного процесу. Так відходи виникають процесі настилання тканини виникають маломірні (нераціональні) кінцеві залишки, при розкроюванні матеріалу виникають відходи на довжині і ширині настилу, зрізи та міжлекальні випадки.

На Кам'янець-Подільському колективному швейному підприємстві питанню облік і контролю зворотних відходів приділяється недостатня увага. Для цього є, як не дивно і об'єктивні причини. Так значна частина продукції виготовляється на давальницьких умовах зарубіжних партнерів і відповідно до зовнішньоекономічних контрактів усі відходи підлягають утилізації, шляхом їх продажу підприємству, що надає послуги з переробки вторинної сировини, а це в свою чергу робить зайвим ускладнення процесу обліку таких відходів.

На підприємстві існує, хоч і в незначних масштабах і власне виробництво. Проте практично відсутній дійовий внутрішньогосподарський контроль за їх наявністю та використанням відходів виробництва. Це обумовлено, недооцінкою ролі відходів у підвищенні загальної ефективності виробництва, а також відсутністю галузевих рекомендацій щодо організації такого контролю.

Відповідно до подальшого можливого використання чи необхідної утилізації відходів тканини у швейному виробництві їх можна поділити на «зворотні» і «незворотні».

Особливу увагу слід приділяти саме обліку та контролю зворотних відходів, так як вони мають практичну комерційну цінність, адже можуть бути використані як для виробництва інших супутніх швейних виробів так і можуть бути реалізовані на сторону.

Такі відходи складають маломірні (нераціональні) кінцеві залишки, які не можуть бути використані при розкрююванні деталей найменшого виробу, це кінцеві залишки довжиною більше 15 см для шерстяних і 10 см для інших видів матеріалів.

На Кам'янець-Подільському колективному швейному підприємстві облік таких відходів з власної тканини здійснюють «котловим» методом за їх вагою без поділу їх на групи. Момент отримання відходів фіксується в карті розкрою, однак подальший контроль за їх рухом ускладнений.

Такий підхід вважаємо таким, що не забезпечує належної аналітичності про зворотні відходи і не сприяє ефективному їх використанню, а тому вважаємо за доцільне здійснювати облік за наступними групами: у першій групі обліковувати відходи метражем від 15см для шерстяних і 10 см для інших видів тканини до 40 см, у другій – від 40 до 70 см, в третій – від 70 сантиметрів до одного метру, в четвертій – відходи довжиною більше одного метру, які можна використати для виготовлення інших швейних виробів, та обліковувати за їх метражем.

На Кам'янець-Подільському колективному швейному підприємстві оприбуткування відходів власної тканини в системі рахунків відображається записом по дебету рахунку 201 «Сировина і матеріали» (209 інші матеріали) і кредиту рахунку 23 «Виробництво».

Прийнятий на підприємстві порядок оприбуткування зворотних відходів має певні недоліки, адже внутрішньогосподарський контроль зворотних відходів не повинен обмежуватись лише констатацією фактів їх виникнення

(оприбуткування). Насамперед керівництву підприємства для здійснення оперативного управління такими запасами та ефективного їх використання необхідна інформація про розміри їх залишків на початок та кінець звітної періоду, обсяги надходження відходів за їх групами і видами матеріалів, напрями використання та рівень можливих цін.

На підприємстві має місце негативна практика коли одержані відходи відображаються не в момент їх виникнення, а після здійснення факту використання. А це в свою чергу призводить до того, що втрачається контроль за збереженням і правильним відображенням їх руху та використанням, що може спричинити появу зловживань з боку працівників підприємства.

Зазначені недоліки можна усунути шляхом використання додаткового реєстру аналітичного обліку «Відомості обліку руху зворотних відходів» (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Відомість обліку руху зворотних відходів
за березень місяць 2019р.

Назва підприємства *Кам-Под КШП*

		Групи зворотних відходів			
		1 група (кг) (від 10 до 40 см)	2 група (кг) (від 40 до 70см)	3 група (кг) (від 70 до 100 см)	4 група (м) понад 1метр
Залишок на початок		9.0	5.4	7.4	55
Одержано за звітний період :					
№ карт	359	1.1	1.8	3.2	10.8
	340	0.7	0.8	0.4	-
№ первинних документів	Разом одержано	1,8	2,6	3,6	10,8
	Використано				
	85				12,0
	8	10.3			
	12		4.9		
	14			10.1	
	15		2.5		
	Разом викорис-тано	10.3	7.4	10.1	12,0
	Залишок на кінець	0,5	0,6	0,9	53,8

Відомість склав:

Запропоновано автором на основі даних підприємства та джерела [89]

Використанням такого реєстру ми досягаємо отримання інформації залишки та рух зворотних відходів в розрізі облікових груп.

Такий підхід дозволить отримати вичерпну інформацію про рух зворотних відходів, сприятиме налагодженню внутрішнього контролю за ефективністю їх використання шляхом встановлення різних цін можливої реалізації кожної з груп, дозволить приймати більш виважені управлінські рішення щодо пошуку додаткових шляхів їх використання.

Окремою категорією відходів швейного виробництва є відходи які неможливо застосувати у виробничих процесах, їх класифікують як незворотні відходи. Такі відходи на досліджуваному підприємстві прирівнюють до прямих витрат і утилізують. Вони формуються за рахунок міжлекальних випадів, які виникають у процесі розкrojовання тканини, до них прирівнюються залишки, які мають невиправні дефекти.

Такі відходи в своїй масі займають значно більшу питому вагу у порівнянні із зворотними відходами.

На Кам'янець-Подільському колективному швейному підприємстві лише зазначають в технічній документації проте не оцінюють і просто утилізуються як виробниче сміття. Таким чином незворотні відходи розглядаються як втрати виробництва, як прямі витрати матеріальних ресурсів.

Такий підхід не суперечить вимогам чинного законодавства, однак такі відходи можуть мати і певну споживчу вартість і при належному їх сортуванні за типом тканини окремі їх складові можуть бути реалізовані іншим підприємствам як технічна сировина.

Разом з тим обліковувати такі відходи в системі балансових рахунків є недоцільним, так як визначити їх можливу вартість досить проблематично, тай питання їх послідууючої реалізації є не завжди визначеним. Проте при певних обставинах їх реалізація зацікавленій стороні може принести певну економічну вигоду підприємству. А тому слушним є пропозиція щодо обліку незворотних відходів на окремому позабалансовому рахунку «Відходи наступного використання» у розрізі статей, з метою підвищення аналітичності обліку. Дані

статті можна згрупувати за видами тканин що входять до складу відходів, або за напрямками подальшого використання відходів:

Отож можна говорити, що одержані відходи є, перш за все, об'єктом бухгалтерського обліку підприємств. А тому «в полі зору» внутрішньогосподарського контролю повинні знаходитись найважливіші моменти їх руху. Перш за все це стосується надходження виробничих відходів з виробництва.

3.3. Особливості проведення та обліку результатів інвентаризації виробничих запасів

Одним із елементів методу бухгалтерського обліку та одночасно одним із дієвих способів контролю за наявністю виробничих запасів є інвентаризація, як спосіб визначення фактичної наявності та стану цінностей на певну дату за допомогою реєстрації вимірювання, зважування і т.д. з подальшим порівнянням отриманих даних із даними зареєстрованими в системі рахунків бухгалтерського обліку.

Проведення інвентаризації передбачається рядом законодавчих та нормативних документів, основоположними з яких є Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.99р. №996 XIV [61] та Положення про інвентаризацію затверджене Наказом МФУ 02.09.2014 р. № 879 [66].

Відповідно до даного Положення основними завданнями інвентаризації, в тому числі інвентаризації запасів є:

- виявлення фактичної наявності активів та перевірка повноти відображення зобов'язань, коштів цільового фінансування, витрат майбутніх періодів;
- установлення лишку або нестачі активів шляхом зіставлення фактичної їх наявності з даними бухгалтерського обліку;
- виявлення активів, які частково втратили свою первісну якість та спо-

живчу властивість, застарілих, а також матеріальних та нематеріальних активів, що не використовуються, невикористаних сум забезпечення;

- виявлення активів і зобов'язань, які не відповідають критеріям визнання [66].

При проведенні інвентаризації виробничих запасів можуть використовуватися наступні форми бланків, які наведено в табл. 3.4.

Таблиця 3.4

Форми документів для обліку результатів інвентаризації запасів

№ з/п	Назва та номер форми; яким документом затверджено	Коментар	Застосування на підприємстві
1	2	3	4
Форми, затверджені Постановою Державного комітету СРСР зі статистики № 241 від 28.12.89 «Про затвердження форм первинної облікової документації для підприємств і організацій» [70]			
1	Інвентаризаційний ярлик (форма № інв-2)	Застосовується для обліку фактичної наявності сировини, готової продукції, товарів та інших матеріальних цінностей на складах в період проведення інвентаризації в тих випадках, коли за умовами організації виробництва інвентаризаційна комісія не має можливості одразу зробити підрахунок матеріальних цінностей і записати їх до інвентаризаційного опису. Дані форми № інв-2 використовуються для заповнення наступної форми	Не використовується
2	Інвентаризаційний опис товарно-матеріальних цінностей (форма № інв-3)	Застосовується для інвентаризації запасів. На виявлені при інвентаризації непридатні або зіпсовані запаси (матеріали, готові вироби тощо) складаються відповідні акти у довільній формі	Використовується
3	Акт інвентаризації товарів відвантажених (форма № інв-4)	Призначається для відвантажених покупцям запасів (товарів), що перебувають у дорозі. Згідно з Інструкцією № 291 товари, що відвантажені, до переходу покупцеві ризиків і вигід, пов'язаних з правом власності на них, відображаються на окремих субрахунках відповідних рахунків обліку запасів. Умови поставок, передачі ризиків, права власності тощо встановлюються договором між продавцем і покупцем. Водночас зазначені умови формуються відповідно до базисів поставки, встановлених Міжнародними правилами щодо тлумачення термінів «Інкотермс»	Не використовується

Продовження таблиці 3.4

1	2	3	4
4	Інвентаризаційний опис товарно-матеріальних цінностей, прийнятих (зданих) на відповідальне зберігання (форма № інв-5)	Із назви форми зрозуміло, з якою метою її застосовують. Товарно-матеріальні цінності, що зберігаються на складах інших організацій, заносяться в опис на підставі документів, що підтверджують здачу цих цінностей на відповідальне зберігання	Використовується при інвентаризації дзавальницької сировини
5	Акт інвентаризації матеріалів і товарів, що перебувають у дорозі (форма № інв-б)	Застосовується для виявлення кількості і вартості матеріалів і товарів, які в момент інвентаризації перебувають у дорозі	Не використовується
6	Інвентаризаційний опис цінностей і бланків документів суворої звітності (форма № інв-16)	Ведеться облік відповідних цінностей і бланків	Не використовується
7	Звіряльна відомість результатів інвентаризації товарно-матеріальних цінностей (форма № інв-19)	Застосовується для відображення результатів інвентаризації товарно-матеріальних цінностей, за якими виявлено відхилення від облікових даних	Використовується
Форма, затверджена наказом Мінстату України № 193 від 21.06.96 р. «Про затвердження типових форм первинних облікових документів з обліку сировини та матеріалів» [69]			
8	Інвентаризаційний опис товарно-матеріальних цінностей (форма № М-21)	Застосовується для визначення на кінець звітного періоду залишку незавершеного виробництва і готової продукції підприємствами, які для складання фінансової звітності керуються нормами ПБО 25 (п. 2.5 р. III)	Не використовується

Складено автором на основі джерел [69, 70]

Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [61] передбачено, що перед складанням річної фінансової звітності підприємства зобов'язані проводити інвентаризацію. В інших періодах періодичність і об'єкти інвентаризації визначаються власником (керівником) підприємства, крім випадків обов'язкового проведення інвентаризації.

В свою чергу за постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2000р. № 419 Про затвердження Порядку подання фінансової звітності проведення інвентаризації є обов'язковим у таких випадках:

- 1) при передаванні майна державних підприємств в оренду або його приватизації;
- 2) перед складанням річного бухгалтерського звіту;
- 3) при зміні матеріально відповідальних осіб;
- 4) при встановленні фактів крадіжок;
- 5) після пожеж, стихійних явищ і техногенних аварій;
- 6) за приписом судово-слідчих органів;

З усіх передбачених випадків на Кам'янець-Подільському колективному швейному підприємстві інвентаризацію виробничих запасів проводили з двох причин, це: перед складання річного бухгалтерського звіту та при зміні матеріально відповідальної особи.

Щорічну інвентаризацію виробничих запасів на Кам'янець-Подільському колективному швейному підприємстві проводять за наказом директора станом на 1 жовтня поточного року. Її проводять постійно діюча інвентаризаційна комісія. Склад цих комісій затверджує директор, який її очолює. У склад комісії входять також керівники структурних підрозділів, провідні фахівці виробничих та економічних служб.

До початку проведення інвентаризації виводять залишки виробничих запасів, завідуючий складом здає всі прибуткові і видаткові документи в бухгалтерію та перевіряють вимірювальні прилади.

Інвентаризація проводиться тільки за наявності повного складу інвентаризаційної комісії. Адже відповідно до листа Мінфіну України від 21.10.2003р. №31-04200-30-23/154 проводити інвентаризацію в неповному складі інвентаризаційної комісії забороняється.

Завідувач складом дає розписку, що всі прибуткові та видаткові документи здані в бухгалтерію, а всі матеріальні цінності оприбутковані й знаходяться в приміщенні складу. Ця розписка не є окремим документом а прописується в «шапці» Інвентаризаційного опису.

Після чого розпочинається інвентаризація. Оскільки одиницею обліку

запасів є кожне найменування або однорідна група, то інвентаризації підлягають кожне найменування чи однорідна група. Запаси переважування, обмір, підрахунок проводиться у порядку розміщення цінностей у приміщенні. Так як на досліджуваному підприємстві в одному приміщенні зберігаються виробничі запаси які належать підприємству так і давальницька сировина, то їх оформляють різними інвентаризаційними описами. В першу чергу перераховують власні виробничі запаси, а потім давальницьку сировину.

Оформлений інвентаризаційний опис здають до бухгалтерії де результати інвентаризації зіставляють з обліковими даними у порівняльній відомості. Внаслідок такого зіставлення може бути виявлено:

1. Відповідність фактичних даних і бухгалтерських записів.
2. Вартісна оцінка фактичного залишку менша від облікової - нестача.
3. Вартісна оцінка фактичного залишку більша від облікової - надлишок.

Якщо при взаємному заліку нестач і надлишків внаслідок пересортиці вартість цінностей, що виявились у надлишку, перевищує вартість запасів, яких не вистачає, то цю різницю додають до облікової вартості запасів, що виявились у нестачі, над вартістю надлишкових цінностей (взаємний залік кількісних розбіжностей неприпустимий) розглядають як вартісну нестачу, списують на операційні витрати підприємства з одночасним визнанням доходів по вартості, якщо конкретних винуватців нестачі не встановлено.

Після виконання наведеного порядку врегулювання інвентаризаційних розбіжностей нестачі цінностей для відшкодування винними особами оцінюються відповідно до законодавства про обчислення шкоди від розкрадання, нестачі, знищення і псування матеріальних цінностей.

Матеріали інвентаризації та рішення щодо регулювання розбіжностей оформляються протоколом та затверджуються керівником підприємства. До протоколу додаються всі документи інвентаризації, а також відомість результатів інвентаризації.

Механізм визначення розміру збитків від розкрадання чи нестачі вста-

новлений Постановою Кабінету Міністрів України «Порядок визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей» від 22.01.96р. №116 [59] та Постановою Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань оцінки майна» від 07.12.11р. №1253 [63]

Відповідно до цих документів розмір збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей визначається шляхом проведення незалежної оцінки відповідно до національних стандартів оцінки.

У разі завдання майнової шкоди внаслідок неправомірних дій з грошовими коштами оцінка збитків проводиться шляхом збільшення суми грошових коштів на коефіцієнт, що розраховується на підставі встановлених Національним банком облікових ставок за період починаючи з дати завдання майнової шкоди до дати оцінки [63].

Записи в бухгалтерському обліку, пов'язані з урегулюванням інвентаризаційних розбіжностей, здійснюється в тому місяці, коли завершено інвентаризацію. Коли нестача перевищує встановлені на підприємстві норми допустимих витрат і винна особа не встановлена, то суму нестачі відображають в складі інших операційних витрат на рахунку 947 «Нестачі і втрати від псування цінностей». Одночасно ця сума зазначається на позабалансовому рахунку 072 «Невідшкодовані нестачі і втрати від псування цінностей». Суми нестач, які підлягають відшкодуванню винними особами відображають за дебетом субрахунку 375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків», одночасно списуючи цю суму з позабалансового рахунку.

Результати інвентаризації слід також висвітлювати у Примітках до річної фінансової звітності.

В бухгалтерському обліку результати інвентаризації відображають в табл.3.5.

Отож можна зробити висновок на основі представленої таблиці, що на досліджуваному підприємстві кореспонденція яка складалася при відображенні відповідає типовій.

Таблиця 3.5

Типова кореспонденція з відображення в бухгалтерському обліку результатів інвентаризації та її застосування на Кам'янець-Подільському колективному швейному підприємстві

№з/п	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки		Застосування на підприємстві
		Дебет	Кредит	
1	2	3	4	5
Виявлено нестачу				
а) списання нестачі запасів в межах норм				
1	Списано облікову вартість запасів, яких не вистачає	91 «Загально-виробничі витрати»	20 «Виробничі запаси»	Відсутні операції
2	Відображення податкового кредиту	949 «Інші витрати операційної діяльності»	641 «Розрахунки за податками»	Відсутні операції
3	Списано облікову вартість запасів, яких не вистачає	947 «Нестачі і втрати від псування цінностей»	20 «Виробничі запаси»	Мало місце
4	Віднесено на витрати звітного періоду суму податкового кредиту запасів, яких не вистачає	949 «Інші витрати операційної діяльності»	641 «Розрахунки за податками»	Мало місце
5	Списано нестачу на фінансовий результат	791 «Результат операційної діяльності»	947 «Нестачі і втрати від псування цінностей»	Мало місце
6	Списано податковий кредит на фінансовий результат	791 «Результат операційної діяльності»	949 «Інші витрати операційної діяльності»	Мало місце
7	Відображено в за балансовому обліку невідшкодовані нестачі	791 «Результат операційної діяльності»	949 «Інші витрати операційної діяльності»	Мало місце
8	Відображено виникнення дебіторської заборгованості та доходу після встановлення винної особи на загальну суму відшкодування шкоди	375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків»	716 «Відшкодування раніше списаних активів»	Мало місце
9	Списано із за балансового обліку суму нестачі	-	072 «Невідшкодовані нестачі і втрати від псування цінностей»	Відсутні операції

Продовження таблиці 3.5

1	2	3	4	5
10	Відображено утримання суми відшкодування шкоди із заробітної плати винної особи	661 «Розрахунки за заробітною платою»	375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків»	Мало місце
11	Відображено суму, що підлягає перерахуванню до бюджету	716 «Відшкодування раніше списаних активів»	641 «Розрахунки за податками»	Мало місце
12	Відображено дохід від раніше списаних активів на фінансовий результат	716 «Відшкодування раніше списаних активів»	791 «Результат операційної діяльності»	Мало місце
Виявлено надлишок				
13	На вартість виявлених надлишків запасів	20 «Виробничі запаси»	719 «Інші доходи від операційної діяльності»	Відсутні операції
14	Списано на фінансовий результат	719 «Інші доходи від операційної діяльності»	791 «Результат операційної діяльності»	Відсутні операції

Складено автором на основі джерел [24, 65] та даних підприємства

Якщо під час інвентаризації виявлено, що собівартість придбання запасів вища від можливої ціни реалізації у такому разі з метою правдивого відображення інформації проводять їх переоцінку.

ВИСНОВКИ

Провівши роботу з вивчення порядку обліку та контролю виробничих запасів можемо зробити наступні висновки.

1. Узагальнюючи думки науковців та законодавчу базу можна відзначити, що виробничі запаси є складовою запасів підприємства які придбані або виготовлені і контролюються підприємством з метою продажу чи використання для виробничих чи адміністративних потреб підприємства і повністю переносять свою вартість на готову продукцію, роботи чи послуги за один операційний цикл.

2. Для ефективного управління виробничими запасами необхідна чітка класифікація, яка враховує специфіку галузі. За результатами проведеного дослідження нами внесено пропозиції щодо класифікація тканини, для підприємств, що спеціалізуються на пошитті верхнього чоловічого одягу.

3. Вітчизняна та міжнародна практика в питаннях обліку виробничих запасів має багато чого спільного. Адже Національні стандарти з обліку були розроблені на основі Міжнародних з врахуванням національних особливостей економіки України тому П(С)БО 9 «Запаси» є ряд спільних моментів з Міжнародними стандартами фінансової звітності 2 «Запаси», зокрема, щодо умов визнання запасів і основних понять, пов'язаних з ними; рекомендації щодо використання методів оцінки запасів; розкриття інформації про запаси у формах фінансової звітності.

4. Дослідження проводились на матеріалах Кам'янець-Подільського колективного швейного підприємства, яке протягом усього досліджуваного періоду залишалось прибутковим.

Фінансовий стан досліджуваного підприємства є задовільним.

На Кам'янець-Подільському колективному швейному підприємстві створено власну бухгалтерську службу яку очолює головний бухгалтер. На підприємстві розроблені належні внутрішні регламентуючі документи з регулювання питань бухгалтерського обліку.

5. Облік надходження виробничих запасів на підприємстві налагоджено на належному рівні з використанням типових форм первинних документів. Для обліку та контролю за використанням виробничих запасів використовується ряд спеціалізованих первинних документів швейної галузі.

Рух первинних документів регламентується графіком документообороту, який проте не виконує належним чином своїх функцій та потребує вдосконалення. В результаті дослідження встановлено також доцільність вдосконалення первинних документів з обліку фурнітури.

Синтетичний облік налагоджено добре. Кореспонденція рахунків якою оформляється надходження виробничих запасів відповідає типовій.

Враховуючи специфіку швейного внесено пропозицію щодо організації обліку виробничих запасів з використанням додаткових рахунків аналітичного обліку. Розширення аналітичності повинне бути спрямоване поглиблення деталізації інформації про склад допоміжних матеріалів за їх призначенням та роллю у процесі виробництва.

6. Особливістю сьогодення швейного виробництва є виготовлення продукції на давальницьких умовах. Переробка давальницької сировини відбувається у тій же послідовності, що й виготовлення власних виробів.

Давальницька сировина на досліджуваному підприємстві зберігається в одному складському приміщенні з власними запасами, тому вважаємо за необхідне складський облік давальницької сировини здійснювати у «Книзі обліку руху давальницької сировини», відкритою за кожним іноземним замовником. Використання спеціальних книг повинно забезпечити наявність достовірних даних які необхідні для контролю за процесами надходження, передачі у виробництво, одержання продукції та її відвантаження іноземним партнерам-замовникам.

7. Контроль за наявністю та рухом виробничих запасів здійснюється шляхом поєднання ряду методів, які враховують як специфіку технології так і специфіку самих запасів.

Важливим організаційним моментом внутрішньогосподарського контролю є факт його здійснення у всіх структурних підрозділах. Такий підхід сприятиме розмежуванню відповідальності за їх використання та забезпечить наявність інформації для оперативного аналізу ефективності функціонування цехів з метою прийняття необхідних управлінських рішень.

Одним із елементів методу бухгалтерського обліку та одночасно одним із дієвих способів контролю за наявністю виробничих запасів є інвентаризація, яка проводиться згідно вимог чинного законодавства з дотриманням усіх необхідних формальних процедур.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Білова Н. Варіанти вибуття запасів. *Податки та бухгалтерський облік*. 2007. № 14. С. 30-67.
2. Бутинець Т. А. Розвиток науки господарського контролю: проблеми теорії, методології, практики : монографія. Житомир : ЖДТУ, 2011. 772 с.
3. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / Вербило О.Ф., Бойко З.І., Кондрицька Т.П., Ярошинський В.Я. Київ: НАУ, 2004. 680 с.
4. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / Сопко В. В., Гуцайлук З. В., Щирба М. В., Бенько М. М. Тернопіль : Астон, 2005. 496 с.
5. Бухгалтерський фінансовий облік : підруч. / Ф. Ф. Бутинець та ін. ; за ред. Ф. Ф. Бутинця. Житомир : ПП «Рута», 2002. 688 с.
6. Бухгалтерський фінансовий облік : підручник. / Ф. Ф. Бутинець та ін. ; за ред. проф. Ф.Ф.Бутинця. Житомир: ПП „Рута”, 2005. 756 с.
7. Бухгалтерський фінансовий облік : навч. посіб. / Бутинець Ф.Ф. та ін. Житомир : Рута, 2007. 723 с.
8. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика : навч. практич. посіб. / Верхоглядова Н.І та ін. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 536 с.
9. Велш Г. А. Шорт Д.Г. Основи фінансового обліку / пер. з англ. О. Мінін та О. Ткач. Київ : Основи, 1997. 943 с.
10. Войнаренко М. П. Системи обліку в Україні: трансформація до міжнародної практики. Київ : Наукова думка. 2002. 215 с.
11. Войтенко, Т. Облікова політика як основа організації бухгалтерського обліку на підприємстві. URL : <http://www.factor.ua/cgi-bin/search-ukr.cgi?ulB3> (дата звернення: 29.11.2019).
12. Гладких Т.В. Фінансовий облік : навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2007. 480 с.
13. Гненний О.М. Методи оцінки майна та майнових прав в Україні : монографія. Днепропетровськ : Вид-во Маковецький, 2012. 264 с.
14. Голов С. Ф., Єфіменко В.І. Фінансовий та управлінський облік. Київ : ТОВ

- «Автоінтерсервес», 2000. 544 с.
15. Голов С. Ф., Костюченко В.М. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами: приклади та коментарі : практ. посібн. Київ : Лібра, 2001. 840 с.
 16. Головащенко М. О. Ревізія і контроль. *Управління розвитком*. 2012. № 7. С. 46 - 47.
 17. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436 – ІУ URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 29.11.2019).
 18. Грабова, Н. М. Теорія бухгалтерського обліку : підручник. Київ : А.С.К., 2007. 485 с.
 19. Губачова О. М., Мельник С.І. Облік у зарубіжних країнах : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 432 с.
 20. Дем'яненко М. Я., Чудовець В.В. Інвентаризація в системі бухгалтерського обліку : монографія. Київ : ННЦ «Інститут аграрної політики», 2008. 288 с.
 21. Дікань Л. В. Контроль і ревізія : навч. посібник. Київ : Знання, 2007. 327с.
 22. Должанський М. І., Должанський А.М. Бухгалтерський облік в Україні з використанням Положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Львів : ЛБІ НБУ, 2003. – 494 с.
 23. Економічний енциклопедичний словник. / Мочерний С. В., Ларіна Я. С., Устенко О. А., Юрій С. І. Львів: Світ, 2005. 616 с.
 24. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291 (зі змінами і доповненнями) URL : <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/InstrukciyaKPlanuSchetov.aspx> (дата звернення: 29.11.2019).
 25. Карпушенко М. Ю. Організація обліку : навч.посібник. Харків : ХНАМГ, 2011. 241 с.
 26. Кім Г.В., Сопко В.В., Кім С.Г. Бухгалтерський облік: первинні документи та їх заповнення : навч. посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2004. 440 с.

27. Кірейцев Г. Г. Фінансова звітність підприємств та її аналіз. Київ : ЦУЛ, 2002. 452 с.
28. Колосок А. М. Проблемні питання обліку і списання матеріальних цінностей. *Актуальні проблеми економіки*. 2011, № 10. С. 229-233.
29. Концептуальна основа фінансової звітності : від 01.09.2010 URL : http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_009 (дата звернення: 29.11.2019).
30. Косміна Р. М. Бухгалтерський облік : навч. посіб. Київ : Вища школа, 2003. 174 с.
31. Кочерга С. В., Пилипенко К.А. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах : навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2005 . 216 с.
32. Краєвський В.М. Проблеми оцінки у різних облікових системах. *Вісник ЖДТУ. Економічні науки*. 2010. № 2(52). С. 123-124.
33. Кужельний М. В., Лінник В.Г. Теорія бухгалтерського обліку : підручник. Київ : КНЕУ, 2001. 334 с.
34. Кужельний М.В., Левицька С.О. Організація обліку: підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
35. Кулик В. А. Облікова політика підприємства: набутий досвід та перспективи розвитку : монографія. Полтава : РВВ ПУЕТ, 2014. 373с.
36. Лень В.С. Гливенко В. В. Бухгалтерський облік в Україні: основи та практикам: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 608 с.
37. Ловінська Л.Г. Оцінка в бухгалтерському обліку : Монографія. Київ : КНЕУ, 2006. 256 с.
38. Лучко М. Р., Бенько І.Д. Бухгалтерській облік у зарубіжних країнах : навч. посіб. Київ : Знання, 2006. 311 с.
39. Макаров В. Г. Теория бухгалтерского учета. Москва : Финансы, 1975. 295с.
40. Макоев О. С. Контроль и ревизия : учебное пособие. Москва : Юнити, 2007. 256 с.
41. Маляревский Ю. Д., Фартушняк О. В., Пасичник И. Ю. Учет в зарубежных странах : учебн. пособ. Харьков : ИД «ИНЖЕК», 2003. 182 с.
42. Марак Є.Л. Оцінка виробничих запасів в бухгалтерському обліку. *Сталій*

- розвиток України: проблеми і перспективи*: зб. матеріалів за результатами VII науково-практичної конференції студентів та молодих вчених. Електронне наукове видання / редкол.: І. В. Ящишина (гол. редкол., наук. ред.). Кам'янець-Подільський : КПНУ імені Івана Огієнка, 2019. С.179-183.
43. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства : затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 635. URL : http://buhgalter911.com/Res/Zakoni/Me-todRek/metod_uchet_polit.aspx (дата звернення: 29.11.2019).
44. Миддлтон Д. Бухгалтерский учет и принятие финансовых решений / пер. с англ. И. И. Елисеевой. Москва : Издательское объединение «ЮНИТИ», 1997. 408 с.
45. Митний кодекс України : від 12 березня 2012 року № 4495-VI зі змінами та доповненнями. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> (дата звернення: 29.11.2019).
46. Міжнародні стандарти фінансової звітності (переклад українською мовою – 2018 рік). URL : <https://www.minfin.gov.ua/news/view/mizhnarodni-standarty-finansovoi-zvitnosti--pereklad-ukrainskoiu-movoiu---rik?category=dohidna-politika&subcategory=buhgalterskij-oblik> (дата звернення: 29.11.2019).
47. Мурашко В. М., Сторожук Т. М., Мурашко О. В. Контроль і ревізія фінансово-господарської діяльності : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2003. 311с.
48. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку / Інтерактивна бухгалтерія. URL : <http://www.interbuh.com.ua/ua/documents/opematerials/35131> (дата звернення: 29.11.2019).
49. Нашкерська Г.В. Бухгалтерський облік : навч. посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2004. 464 с.
50. Нидлз Б., Андерсон Х., Колдуэлл Д. Принципи бухгалтерского учета / пер. с англ. под ред. Я. В. Соколова. Москва : Финансы и статистика, 1997. 496с.
51. Новодворский В. Д. Бухгалтерский учет производственных ресурсов (Вопросы теории и практики). Москва : Финансы и статистика, 1989. 284 с.

52. Облік та аналіз зовнішньоекономічної діяльності : навч.–метод. посіб. для самот. вивчення дисципліни / Кузьмінський Ю. А. та ін. Київ : КНЕУ, 2001. 180 с.
53. Овсяк Н. В., Ражченко О.Ю. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. *Вісник ЖДТУ*. 2012. URL : <http://eztuir.ztu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/3003/40.pdf?sequence=1> – с. 362 (дата звернення: 29.11.2019)
54. Орлова В. К., Орлів М.С., Хома С. В. Фінансовий облік : навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 510 с.
55. Первинний та аналітичний облік на підприємстві : навч. посіб. / Гарасим П.М., Журавель Г.П., Бруханський Р.Ф., Хомин П.Я. Тернопіль, 2005. 464с.
56. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 №291 із змінами і доповненнями. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi> (дата звернення: 29.11.2019).
57. Податковий кодекс України: від 2 грудня 2010 року № 2755-VI зі змінами та доповненнями. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>. (дата звернення: 29.11.2019).
58. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку : затверджене наказом Міністерства фінансів України від 24.05.95 р. № 88 URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95> (дата звернення: 29.11.2019).
59. Порядок визначення розміру збитків від розкрадання, недостачі, знищення (псування) матеріальних цінностей : Постанова КМУ від 22.01.96 р. № 116 URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/116-96-%D0%BF> (дата звернення: 29.11.2019).
60. Порядок забезпечення підприємств, установ, організацій, інших суб'єктів підприємницької діяльності України бланками форм облікової і звітної доку-

ментації й інструкціями з їх заповнення : затверджений Міністерством статистики № 01-3-5/80, № 18-4117, № 27004/107. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0129-93> (дата звернення: 29.11.2019).

61. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 29.11.2019).
62. Про визначення розміру збитків, заподіяних підприємству, установі, організації крадіжкою, знищенням (псуванням), чи нестачею втратою дорогоцінних металів, дорогоцінних каменів і валютних цінностей : Закон України від 06.06.95 р. № 217/95-ВР . URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/217/95-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 29.11.2019).
63. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань оцінки майна : Постанова КМУ від 07.12.11р. №1253. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1253-2011-%D0%BF> (дата звернення: 29.11.2019).
64. Про внесення зміни до Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку та визнання такими, що втратили чинність, наказів Міністерства фінансів України від 16 травня 1996 року № 99 та від 24 березня 2000 року № 61 : Наказ Мінфіну України № 987 від 30.09.2014 р. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1300-14> (дата звернення: 29.11.2019).
65. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку запасів : Наказ № 2 від 01.10.2007 р. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/en/v0002201-07> (дата звернення: 29.11.2019).
66. Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань : Наказ МФУ № 879 від 02.09.2014. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14> (дата звернення: 29.11.2019).

67. Про затвердження Положення про матеріальну відповідальність робітників і службовців за шкоду, заподіяну підприємству, установі, організації : Указ Президії Верховної Ради СРСР від 13.07.1976 р. (редакція 01.07.1+986 р.). URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v4204400-76> (дата звернення: 29.11.2019).
68. Про затвердження Порядку подання фінансової звітності : Постанова КМУ № 419 від 28.02.2000 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF> (дата звернення: 29.11.2019).
69. Про затвердження форм первинних облікових документів з обліку сировини і матеріалів : Наказ Мінстату України № 193 від 21.06.96 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0193202-96> (дата звернення: 29.11.2019).
70. Про затвердження форм первинної облікової документації для підприємств і організацій : Постанова Державного комітету СРСР зі статистики № 241 від 28.12.89 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0241697-89> (дата звернення: 29.11.2019).
71. Пушкар М. С. Фінансовий облік : підручник. Тернопіль : Карт-бланш, 2002. 628 с.
72. Пушкар М.С., Щирба М.Т. Теорія і практика формування облікової політики: моногр. Тернопіль : Карт-бланш, 2009. 260 с.
73. Садовська І. Б., Божидарнік Т.В., Нагірська К. Є. Бухгалтерський облік: навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2013. 688 с.
74. Садовська І. Б., Михалевич С. Г. Облік і контроль виробничих запасів в швейних підприємствах : теорія і практика : монографія. Луцьк : Луцький нац. техн. ун–т, 2008. 218с.
75. Садовська І. Б., Михалевич С.Г. Організація внутрішньогосподарського контролю виробничих відходів у системі управління швейним виробництвом. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2008. № 6. С. 51–54.
76. Скотнікова Л.П., Миланич Т. А., Солодовнік О. О. Бухгалтерський облік і

- фінансова звітність на підприємстві : навч.-метод. посібник. Харків : ІН-ЖЕК, 328 с.
77. Соколов Я. В. Основы теории бухгалтерского учета. Москва : Финансы и статистика, 2000. 496 с.
78. Сопко В. В. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2006. 526 с.
79. Сопко В. В., Завгородній В.В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу : підручник. Київ : КНЕУ, 2004. 412 с
80. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський (фінансовий) облік, оподаткування і звітність : підручник. Київ : Аерта, 2013. 982 с.
81. Усач Б.Ф. Контроль і ревізія : підруч. Київ : Знання, 2007. 263 с.
82. Хоменко Н.В., Карпенко О. В., Верига Ю. А. Товарні запаси: проблеми обліку та звітності : монографія. Полтава : РВВ ПУСКУ, 2008. 153 с.
83. Хэндриксен Э. С., Ван Бреда М. Ф. Теория бухгалтерского учета / пер. с англ. под ред. Я. В. Соколова. Москва : Финансы и статистика, 1997. 576 с.
84. Цивільний Кодекс України : №435-IV від 16.01.2003 р. VIII (із змінами і доповненнями). URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>. (дата звернення: 29.11.2019).
85. Чебанова Н.В., Василенко Ю.А. Бухгалтерський фінансовий облік : посібник. Київ : Видавничий центр «Академія», 2004. 672 с.
86. Чудовець, В. В. Науково-практичний підхід до визначення етапів проведення інвентаризації. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2007. № 8. С. 12-20.
87. Шарманська В. М. Первинна документація і реєстри бухгалтерського обліку. Київ : Знання-Прес, 2010. 268 с.
88. Швець В. Г. Теорія бухгалтерського обліку : підручник. Київ : Знання, 2006. 525 с.
89. ARB No. 43 - US GAAP, Generally Accepted Accounting Principles. URL: <https://cpaclass.com/gaap/arb/gaap-arb-43.htm> (дата звернення: 29.11.2019).

ДОДАТКИ

Додаток А

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКЕ КОЛЕКТИВНЕ ШВЕЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ	
Територія	ХМЕЛЬНИЦЬКА		2017	01 01
Організаційно-правова форма господарювання	Колективне підприємство	за СДРПОУ	00310002	
Вид економічної діяльності	Виробництво іншого верхнього одягу	за КОАТУУ	6810400000	
Середня кількість працівників	341	за КОПФГ	130	
Адреса, телефон	площа Вірменський ринок, буд. 8, м. КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ, ХМЕЛЬНИЦЬКА обл., 32300	за КВЕД	14.13	

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "ч" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

ч

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2016 р.

Форма №1 Кол за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	25	25
первісна вартість	1001	25	25
накопичена амортизація	1002	-	-
Незавершені капітальні інвестиції	1005	34	55
Основні засоби	1010	1 285	1 564
первісна вартість	1011	5 649	6 152
знос	1012	4 364	4 588
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	1 344	1 644
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1 227	602
Виробничі запаси	1101	180	217
Незавершене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	1103	863	68
Товари	1104	184	317
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	14	1 330
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	-	-
з бюджетом	1135	138	1
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	74	133
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	159	167
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	1 070	873
Готівка	1166	2	13
Рахунки в банках	1167	1 068	860
Витрати майбутніх періодів	1170	7	9
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

Продовження додатку А

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	189	359
Усього за розділом II	1195	2 878	3 474
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	4 222	5 118

Пасив	Код радян	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	16	16
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	2 261	2 261
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	52	52
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(221)	(7)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	2 108	2 322
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Привзовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	363	241
розрахунками з бюджетом	1620	29	214
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	133	161
розрахунками з оплати праці	1630	584	836
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	2	2
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	1	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	985	1 341
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	17	1
Усього за розділом III	1695	2 114	2 796
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	4 222	5 118

Керівник

Погоржельський Вячеслав Броніславович

Головний бухгалтер

Чисановська Галина Миколаївна

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Продовження додатку А

Підприємство **КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКЕ КОЛЕКТИВНЕ ШВЕЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО**
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2017	01	01
00310002		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2016 р.

Форма N2 Код за ДКУД **1801003**

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	24 059	18 259
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у перестраховання</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(19 249)	(14 127)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	4 810	4 132
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	490	1 352
у тому числі:	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(3 592)	(2 200)
Витрати на збут	2150	(503)	(361)
Інші операційні витрати	2180	(681)	(1 053)
у тому числі:	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	524	1 870
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі:	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(1)	(3)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатку А

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	523	1 867
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(94)	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	429	1 867
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	429	1 867

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	3 257	2 836
Витрати на оплату праці	2505	14 866	9 957
Відрахування на соціальні заходи	2510	3 161	3 489
Амортизація	2515	224	180
Інші операційні витрати	2520	236	757
Разом	2550	21 744	17 219

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Погоржельський Вячеслав Броніславович

Головний бухгалтер

Чисановська Галина Миколаївна

Продовження додатку А

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКЕ КОЛЕКТИВНЕ ШВЕЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ	
Територія	ХМЕЛЬНИЦЬКА	за ЄДРПОУ	2018	01 01
Організаційно-правова форма господарювання	Колективне підприємство	за КОАТУУ	00310002	
Вид економічної діяльності	Виробництво іншого верхнього одягу	за КОПФГ	6810400000	
Середня кількість працівників	341	за КВЕД	130	
Адреса, телефон	площа Вірменський ринок, буд. 8, м. КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ, ХМЕЛЬНИЦЬКА обл., 32300	23423	14.13	

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2017 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	25	25
первісна вартість	1001	25	25
накопичена амортизація	1002	-	-
Незавершені капітальні інвестиції	1005	55	55
Основні засоби	1010	1 564	1 714
первісна вартість	1011	6 132	6 506
знос	1012	4 588	4 792
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	1 644	1 794
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	602	594
Виробничі запаси	1101	217	189
Незавершене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	1103	68	58
Товари	1104	317	347
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 330	349
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	-	-
з бюджетом	1135	1	100
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	133	131
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	167	129
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	873	1 696
Готівка	1166	13	3
Рахунки в банках	1167	860	1 692
Витрати майбутніх періодів	1170	9	10
Частка переотрахованих у отриманих резервах у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1180	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

Продовження додатку А

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	359	141
Усього за розділом II	1195	3 474	3 150
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	5 118	4 944

Пасив	Код радика	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	16	16
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у довідках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	2 261	2 261
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	32	32
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(291)	(81)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Видучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	2 038	2 248
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Вексели видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	241	439
розрахунками з бюджетом	1620	498	76
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	161	149
розрахунками з оплати праці	1630	836	797
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	2	2
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	1
Поточна кредиторська заборгованість за страхового діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	1 341	1 231
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	1	1
Усього за розділом III	1695	3 080	2 696
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	5 118	4 944

Керівник

Погоржельський Вячеслав Броніславович

Головний бухгалтер

Чисановська Галина Миколаївна

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Продовження додатку А

Підприємство	КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКЕ КОЛЕКТИВНЕ ШВЕЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ		
			2018	01	01
(найменування)			00310002		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за Рік 2017 р.

Форма №2 Код за ДКУД: 1801003

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	27 615	24 059
<i>Чисті зароблені страхові премії</i>	2010	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у перестраховання</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(23 656)	(19 249)
<i>Чисті понесені збитки за страховими виплатами</i>	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	3 959	4 810
збиток	2095	(-)	(-)
<i>Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань</i>	2105	-	-
<i>Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів</i>	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	476	490
<i>у тому числі:</i>	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(2 843)	(3 592)
Витрати на збут	2150	(666)	(503)
Інші операційні витрати	2180	(673)	(681)
<i>у тому числі:</i>	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	253	524
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
<i>у тому числі:</i>	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(4)	(1)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
<i>Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті</i>	2275	-	-

Продовження додатку А

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	249	523
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(38)	(94)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	211	429
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	211	429

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	4 291	3 257
Витрати на оплату праці	2505	17 176	14 866
Відрахування на соціальні заходи	2510	3 726	3 161
Амортизація	2515	203	224
Інші операційні витрати	2520	300	236
Разом	2550	25 696	21 744

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Погоржельський Вячеслав Броніславович

Головний бухгалтер

Чисановська Галина Миколаївна

Продовження додатку А

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКЕ КОЛЕКТИВНЕ ШВЕЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО	Дата (рік, місяць, число)	2019	10	01
Територія	ХМЕЛЬНИЦЬКА	за СДРПОУ	00310002		
Організаційно-правова форма господарювання	Колективне підприємство	за КОАТУУ	6810400000		
Вид економічної діяльності	Виробництво іншого верхнього одягу	за КОПФГ	130		
Середня кількість працівників	324	за КВЕД	14.13		
Адреса, телефон	площа Вірменський ринок, буд. 8, м. КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ, ХМЕЛЬНИЦЬКА обл., 32300				23423

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2018 р.

		Форми №1 Код за ДКУД 1801001	
А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	25	25
первісна вартість	1001	25	25
накопичена амортизація	1002	-	-
Незвершені капітальні інвестиції	1005	55	55
Основні засоби	1010	1 715	1 642
первісна вартість	1011	6 506	6 632
знос	1012	4 791	4 990
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвил	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	1 795	1 722
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	594	545
Виробничі запаси	1101	189	247
Незвернене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	1103	58	153
Товари	1104	347	145
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	349	807
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	-	-
з бюджетом	1135	93	149
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	131	79
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	124	171
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	1 696	646
Готівка	1166	3	1
Расунки в банках	1167	1 692	645
Витрати майбутніх періодів	1170	10	682
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

Продовження додатку А

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	145	149
Усього за розділом II	1195	3 142	3 228
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	4 937	4 950

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	16	16
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	2 261	2 261
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	52	52
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(87)	(28)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	2 242	2 301
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань		-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	439	546
розрахунками з бюджетом	1620	76	139
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	149	252
розрахунками з оплати праці	1630	797	921
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	2	2
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	1	1
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	1 231	788
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	-
Усього за розділом III	1695	2 695	2 649
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	4 937	4 950

Керівник

Погоржельський Вячеслав Броніславович

Головний бухгалтер

Чисановська Галина Миколаївна

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Продовження додатку А

Підприємство	КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКЕ КОЛЕКТИВНЕ ШВЕЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ		
			2019	01	01
(найменування)			00310002		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2018 р.

Форма N2 Код за ДКУД 1801003

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	28 071	27 615
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховання	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(24 421)	(23 656)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	3 650	3 959
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	385	476
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, звільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(2 241)	(2 843)
Витрати на збут	2150	(811)	(666)
Інші операційні витрати	2180	(873)	(673)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	110	253
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(38)	(4)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатку А

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	72	249
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(13)	(45)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	59	204
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	59	204

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	4 317	4 291
Витрати на оплату праці	2505	18 890	18 501
Відрахування на соціальні заходи	2510	4 067	3 726
Амортизація	2515	199	203
Інші операційні витрати	2520	873	300
Разом	2550	28 346	27 021

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник _____ Погоржельський Вячеслав Броніславович

Головний бухгалтер _____ Чисановська Галина Миколаївна

Додаток Б

24.09.2019 11:27 Журнал-ордер за 1.01.2019-30.06.2019 Колективне швейне підприємство

Рахунок 2010 Сировина

Дата	Кореспондент	Номер докум.	Дебет		Кредит		П Р И М І Т К А	Лист 1
			з кре дита	Сума	з де бета	Сума		
1.01.19		20/6		74345.26	2300	29.30	Вхідне сальдо	
31.01.19							Списання на 2300(основне виробн.). 00029	
7.03.19		АН-000025	6310	624.94			отримано від стор.організ.(товар). 00020 кол.швейне підприємств	
13.03.19		5806	6310	1572.00			отримано від стор.організ.(товар). 00020 кол.швейне підприємств	
Разом				2,196.94		29.30		
Вихідне сальдо					76,512.90			

Бухгалтер _____